

ośrodek ewaluacji

Badanie programu „Razem bezpieczniej” w zakresie opracowania systemu wskaźników i rezultatów oraz ich weryfikacji na poziomie lokalnym

Zamawiający: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

Wykonawca: Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.

Warszawa, 21 grudnia 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE.....	3
2. WPROWADZENIE.....	5
1.1 Informacje o Programie „Razem Bezpieczniej”	6
3. REZULTATY I WSKAŹNIKI W PROJEKTACH – INFORMACJE WSTĘPNE	8
4. METODOLOGIA.....	15
4.1. Analiza dokumentów	16
4.2. Pogłębiony wywiad indywidualny (IDI).....	18
4.3. Indywidualny wywiad telefoniczny TDI	18
4.4. Ankieta wspomagana elektronicznie (CAWI)	19
4.5. Analiza ekspercka	20
5. WYNIKI	21
5.1. Rezultaty i wskaźniki w projektach „Razem Bezpieczniej”	21
5.2. Doświadczenia projektodawców na temat monitorowania programów lokalnych.....	29
5.3. Propozycje rezultatów i wskaźników	38
5.3.1 Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	39
5.3.2 Przemoc w rodzinie	41
5.3.3 Bezpieczeństwo w szkole	43
5.3.4 Bezpieczeństwo w komunikacji publicznej.....	45
5.3.5 Bezpieczeństwo na drodze	46
5.3.6 Ochrona dziedzictwa narodowego.....	48
5.3.7 Bezpieczeństwo działalności gospodarczej.....	49
6. WNIOSKI I REKOMENDACJE	51
7. ZAŁĄCZNIKI	54

1. STRESZCZENIE

Ewaluacja Programu „Razem Bezpieczniej” w 2012 roku dotyczyła systemu rezultatów i wskaźników w realizowanych projektach w 7 obszarach tematycznych Programu. Celem badania było:

- Wypracowanie propozycji wskaźników adekwatnych dla 7 obszarów wsparcia w Programie.
- Weryfikacja skuteczności wskaźników wśród realizatorów programów lokalnych.

Badania dokonano w oparciu o analizę ekspercką dokumentów projektowych, wywiady z koordynatorami i realizatorami projektów oraz ankietę elektroniczną CAWI, przeprowadzoną wśród projektodawców z lat 2007-2011.

Szczegółowa analiza materiałów zastanych (wniosków projektowych) oraz wywiady z projektodawcami pozwalają stwierdzić, iż na obecnym etapie w Programie brak spójnego systemu monitorowania i sprawozdawczości projektów. Projektodawcy przygotowując wnioski na projekty koncentrują się na szczegółowym opisie diagnozy problemu, specyfiki środowiska, oraz przede wszystkim planowanych działaniach. Większość z nich podejmuje także próbę określenia przewidywanych rezultatów dla danego projektu. Rezultaty te różnią się zakresem oraz stopniem szczegółowości. Sposoby weryfikacji tych rezultatów są określone jednak w sposób ogólny, bez przypisania do konkretnych rezultatów. Najczęściej również brakuje precyzyjnego opisu wskaźników oraz podawania wartości, które świadczyłyby o ich osiągnięciu.

Ograniczenia wniosków projektowych przekładają się na ograniczenia w przygotowywaniu sprawozdawczości Programu. Sytuacja ta oznacza dla projektodawców, koordynatorów wojewódzkich a na zakończenie zarządzających Programem na poziomie centralnym trudność w adekwatnym opisie rezultatów i efektów podejmowanych działań projektowych. W konsekwencji duże problemy rodzi przygotowanie sprawozdawczości - szczególnie na poziomie wojewódzkim. Podobnie jak na etapie tworzenia wniosków, projektodawcy kładą nacisk na opis zrealizowanych działań, a nie osiągniętych rezultatów. Formułowane tezy o osiągnięciu rezultatów często nie są poparte badaniami, wynikają raczej z przekonań, nieformalnych obserwacji i rozmów projektodawców. Należy podkreślić, iż sytuacja ta nie wynika z zaniechania projektodawców czy koordynatorów wojewódzkich. Do tej pory program nie wymagał bowiem tak szczegółowej sprawozdawczości.

Trzeba jednak podkreślić, iż na podstawie przedstawionych zastrzeżeń, nie można wnioskować o jakości projektów i sposobie ich wdrażania. Należy bowiem rozróżnić zasadność podejmowanych w Programie interwencji (która nie stanowi przedmiotu badania) od systemu formalnego przygotowywania wniosków i sprawozdań.

Jednocześnie należy podkreślić, iż wiedza wśród projektodawców na temat tego, czym są rezultaty i wskaźniki w projektach jest stosunkowo niska. Opisują swoje interwencje poprzez język działań, a nie poprzez język rezultatów. Ograniczenia wniosków projektowych łączą więc w sobie dwie sytuacje – brak jasnych wymagań odnośnie opisywania rezultatów i wskaźników, a także niskie kompetencje projektodawców. Wynika to również z faktu, iż projektodawcy w Programie to często przedstawiciele administracji szczebla wojewódzkiego lub gminnego, którzy nie mieli do tej pory zbyt często do czynienia z tworzeniem projektów ze środków europejskich, gdzie wymagania dotyczące tworzenia projektów są dużo większe. Nie mogą oni zatem przenieść swoich doświadczeń nabytych w innych sytuacjach. Obecnie, po kilku latach funkcjonowania Programu warto uszczegółowić wymogi związane z określaniem rezultatów i ich wskaźników

W Programie nie ma jednak możliwości wypracowania wspólnego systemu wskaźników i rezultatów dla 7 obszarów wsparcia. Każdy z obszarów ma bowiem bardzo odmienny zakres - zarówno pod względem obszarów tematycznych, jak i typów interwencji. W Programie rysuje się podział na projekty tzw. twarde (infrastrukturalne) i tzw. miękkie (edukacyjne, profilaktyczno-prewencyjne). Z jednej strony jest to mocna strona Programu, który w bardzo elastyczny sposób obejmuje niemal wszystkie obszary związane z bezpieczeństwem i pozwala podejmować działania adekwatne do potrzeb lokalnych. Z drugiej strony jednak może stanowić to ograniczenie dla porównywania, a zatem oceny interwencji. Dodatkowo podział ten jest zarysowany wewnątrz obszarów – szczególnie dotyczy to: *Bezpieczeństwa na drodze* i *Bezpieczeństwa w komunikacji publicznej*. Znajdziemy tu bowiem projekty, które dotyczą montowania systemów, urządzeń zabezpieczających ale również projekty szkoleniowe lub informacyjne. Taka konstrukcja Programu rodzi trudność, żeby zastosować jednolite kryteria do oceny projektów dotyczących np. inwestycji na drodze i szkolenia młodzieży. Należy zatem podjąć działania, aby dopracowywać w ramach każdego z obszarów system oceny wniosków (na poziomie wojewódzkim i centralnym). Pomocne w tym może być konsekwentne wymaganie, aby projekty były oceniane przez pryzmat zakładanych rezultatów (i poprawnie przypisanych im wskaźników). Z badania CAWI przeprowadzonego wśród projektodawców wynika, że istnieje gotowość podjęcia tego wyzwania. Niezbędne są jednak działania na rzecz upowszechnienia wiedzy o zasadach budowy i ewaluacji projektu.

Niniejsze badanie miało dwa zadania – jeden związany z weryfikacją stanu zastanego, drugi dotyczył zaś wypracowania modelu rezultatów i wskaźników dla każdego z 7 obszarów Programu. Realizacją celu drugiego są wypracowane przez ewaluatorów propozycje tabel rezultatów dla poszczególnych obszarów, propozycja nieco odmiennej konstrukcji wniosku oraz sprawozdania z projektów, a także materiały

edukacyjny w formie ppt i w treści raportu. Materiały te są jednak zbyt obszerne, by prezentować je w streszczeniu. Po szczegóły odsyłamy zatem do raportu do strony 38.

2. WPROWADZENIE

Poniżej prezentujemy dokument, w którym opisujemy wyniki badania ewaluacyjnego programu „Razem Bezpieczniej” wykonanego na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Badanie trwało od października do grudnia 2012 roku.

Przedmiotem zamówienia było przeprowadzenie badania programów lokalnych oraz opracowanie propozycji wskaźników rezultatu dla poszczególnych obszarów wsparcia w Programie „Razem Bezpieczniej”.

W badaniu określono następujące cele:

- **Wypracowanie propozycji wskaźników adekwatnych dla 7 obszarów wsparcia w Programie.**
- **Weryfikacja skuteczności wskaźników wśród realizatorów programów lokalnych.**

Dziękujemy za udział w badaniu wszystkim respondentom.

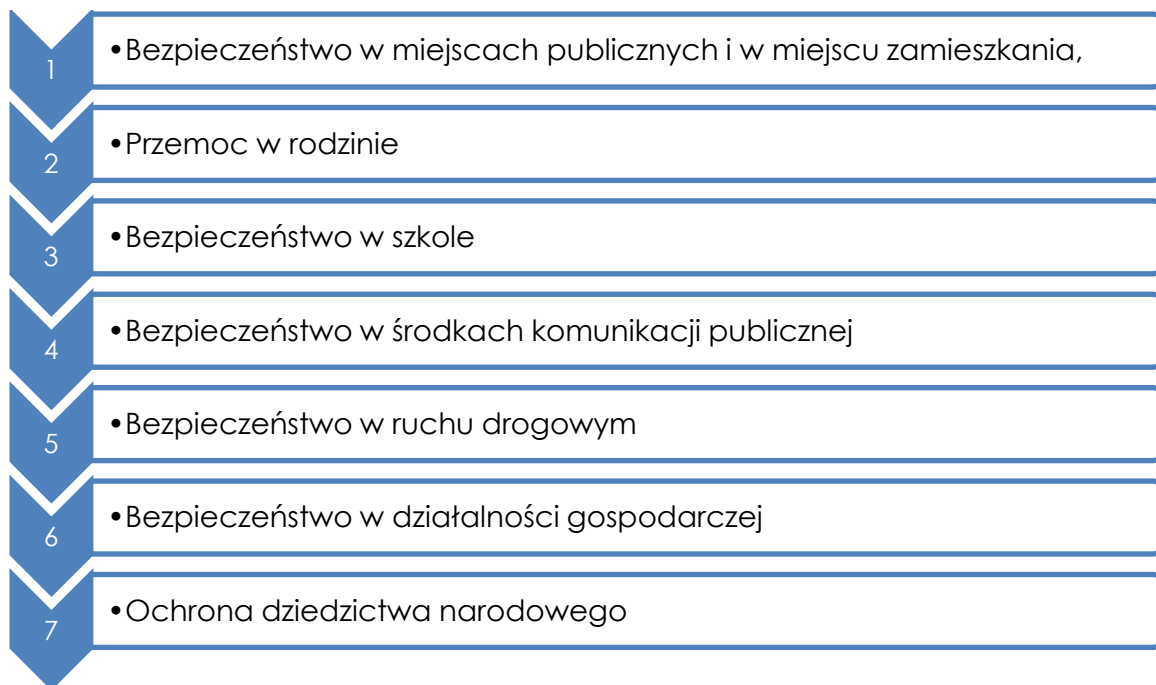
1.1 Informacje o Programie „Razem Bezpieczniej”

Program „Razem bezpiecznie” powołano uchwałą Nr 218/2006 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” (7.12.2009 wydano uchwałą zmieniającą Nr 219/2009 zadania określone w Programie koordynowane są przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji - Departament Analiz i Nadzoru). Program ma ograniczyć skalę zjawisk i zachowań, które nie są akceptowane społecznie i budzą poczucie zagrożenia w społeczeństwie, poprzez wspieranie ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jest on zgodny z przyjętym przez Radę Ministrów dokumentem „Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”, którego jednym z priorytetów jest „Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa”. Program „Razem bezpiecznie” stanowi element jego realizacji. Ma łączyć działania Policji, administracji rządowej i samorządowej oraz partnerów społecznych, zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jego głównym założeniem jest przekonanie obywateli do nawiązania trwałego, stałego, naturalnego partnerstwa z Policją oraz innymi instytucjami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Koordynatorem działań realizowanych w ramach Programu jest Minister Spraw Wewnętrznych

Cele Programu zostały sformułowane następująco:

- Wzrost realnego bezpieczeństwa w Polsce.
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa w Polsce.
- Zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom poprzez zaktywizowanie i zdynamizowanie działań administracji rządowej na rzecz współpracy z administracją samorządową, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną.
- Poprawienie wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej i innych służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku

Działania realizowane są w siedmiu głównych obszarach:

Od 2007 roku, w ramach Programu, każdego roku, wojewodowie przedstawiają Ministrowi Spraw Wewnętrznych maksymalnie 7 projektów w obszarze zadań publicznych, których realizacja przez podmioty pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego w ciągu kolejnych 12 miesięcy może efektywnie wesprzeć działania administracji rządowej w zakresie poprawy bezpieczeństwa. Zespół Koordynujący, wspierający realizację Programu „Razem bezpieczniej”, działający przy Ministrze Spraw Wewnętrznych dokonuje analizy i oceny przedłożonych przez wojewodów projektów (w ramach zespołu powoływane są grupy ekspertów, adekwatne do obszaru działania programu). Wyłonione i najlepiej ocenione projekty przedłożone zostają do akceptacji Ministra Spraw Wewnętrznych, który następnie zwraca się do Ministra Finansów o uruchomienie środków finansowych z rezerwy celowej budżetu państwa i przekazanie ich do budżetu wskazanych wojewodów. Wojewodowie natomiast, zgodnie z założeniami programu, zawierają porozumienia administracyjne z jednostkami samorządu terytorialnego, bądź umowy z organizacjami pozarządowymi.

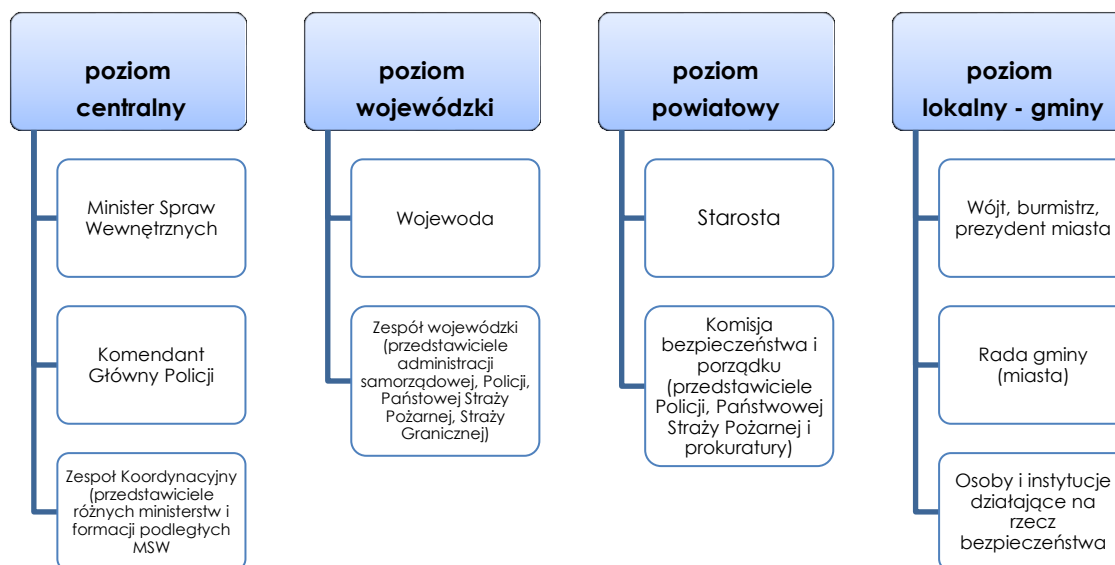
Zgodnie z założeniami programu „Razem Bezpieczniej” wojewoda przyznaje środki na realizację projektów w formie dofinansowania:

- zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Zlecenie zadań oraz przekazanie dotacji celowej na ich realizację następuje w formie umów zawieranych w oparciu o zasady i tryb przewidziane w ustawie o finansach publicznych oraz ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Zlecenie zadania oraz jego realizacja następuje w formie porozumienia administracyjnego zawieranego pomiędzy wojewodą, a daną jednostką samorządu terytorialnego przy uwzględnieniu

zapisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawy o samorządzie gminnym, powiatowym lub o samorządzie województwa.

Podmioty zaangażowane w realizację programu na poszczególnych szczeblach to:

3. REZULTATY I WSKAŹNIKI W PROJEKTACH – INFORMACJE WSTĘPNE

Dobre projekty powinny być skonstruowane zgodnie z zasadami tzw. matrycy logicznej projektu – kompleksowego narzędzia stosowanego na etapie planowania działań projektowych, jak i późniejszego zarządzania realizacją projektu. Zgodnie z jej zasadami, punktem wyjścia w tworzeniu projektu powinno być określenie celu, wynikające z diagnozy problemu i potrzeb określonego środowiska. Cele powinny bezpośrednio przekładać się na działania, a te natomiast na rezultaty.

W tej metodologii cele projektów powinny charakteryzować się pewnymi cechami. Cele projektów powinny być **S.M.A.R.T** a zatem:

S jak specyficzny

Zbyt ogólnie wyrażony cel nie sprzyja jego realizacji. Aby więc zwiększyć szanse na pomyślne rezultaty należy zadbać o konkrety. Należy unikać więc ogólników i np. jako cel projektu używać opisu danego obszaru w Programie. Pomocne mogą być następujące pytania:

- **Co** chcę osiągnąć?
- **Po co** chcę to osiągnąć?
- **Jak** chcę to osiągnąć?

Dzięki nim można łatwiej zdefiniować cel oparty na konkretnych liczbach, wielkościach itp. To sprawi z kolei, że łatwiej będzie przełożyć go na działania i rezultaty.

M jak mierzalne

Niezmiernie ważną cechą każdego celu jest jego mierzalność. Bez możliwości zmierzenia efektów działań nie ma informacji, czy udało się osiągnąć cel czy nie. Dlatego też formułując cel należy skupić się na takich zapisach, które umożliwiają monitorowanie efektów przez cały okres spełniania go np. zwiększenie liczby osób mających wiedzę na temat bezpiecznej jazdy samochodem wśród uczniów klas licealnych o 10%. Dzięki tak sformułowanemu celowi łatwo można wiedzieć, czy jego osiągnięcie idzie w dobrym kierunku i zakończy się sukcesem.

A jak ambitny

Ta cecha dobrego celu jest bardzo ważna. Przecież osiągnięcie zamiaru niewymagającego zbyt wiele wysiłku nie daje żadnej satysfakcji. Formułując cel projektu nie należy powielać istniejących, sprawdzonych schematów. Minimalizm w tym przypadku nie jest pożądany.

R jak rzeczywisty

Nie można jednak całkowicie oderwać się od rzeczywistości. Cel ambitny tak, nierealny nie. Należy więc zadbać czyli poprzedzić jego sformułowanie diagnozą na ile to co jest planowane ma szanse zaistnieć w rzeczywistości. Zachowanie równowagi w tej materii sprzyja osiągnięciu sukcesów.

T jak terminowy

Podstawą dobrego celu jest określenie czasu na jego wykonanie. Konkretny termin, tak jak w przypadku czasu wykonania projektu jest mobilizujący, dlatego przygotowanie dobrego harmonogramu w projekcie ma duże znaczenie.

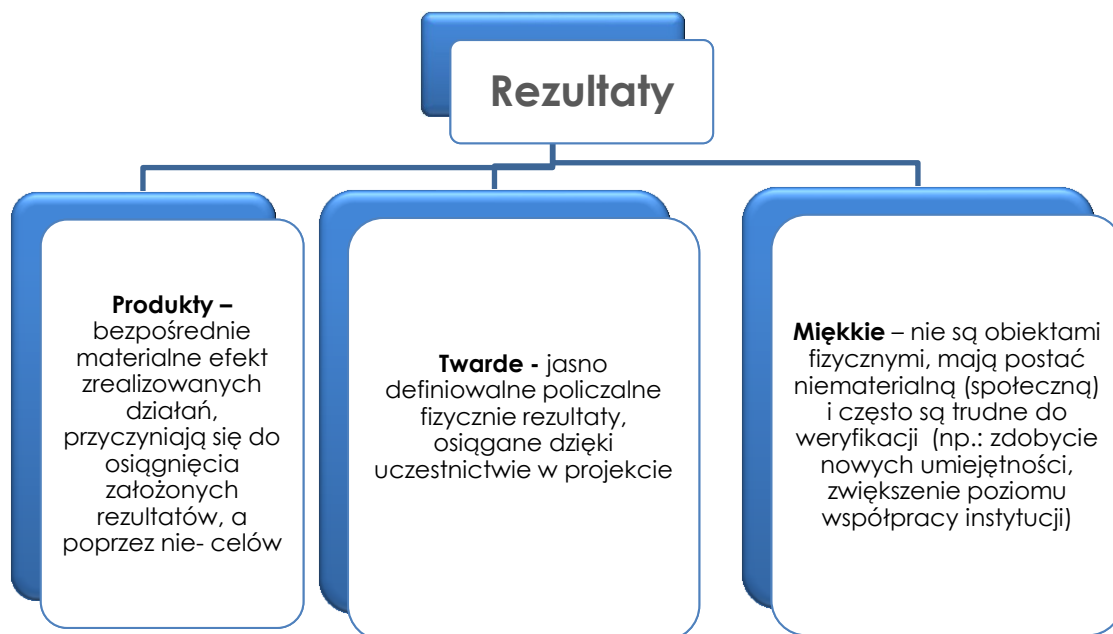
*

Rezultaty z kolei to efekty wynikające z dostarczenia nowego produktu (np. szkolenie na temat bezpieczeństwa) lub inwestycji (np. instalacja systemu PPOŻ) i mierzone po zakończeniu wdrażania projektu lub jakiejś jego części.

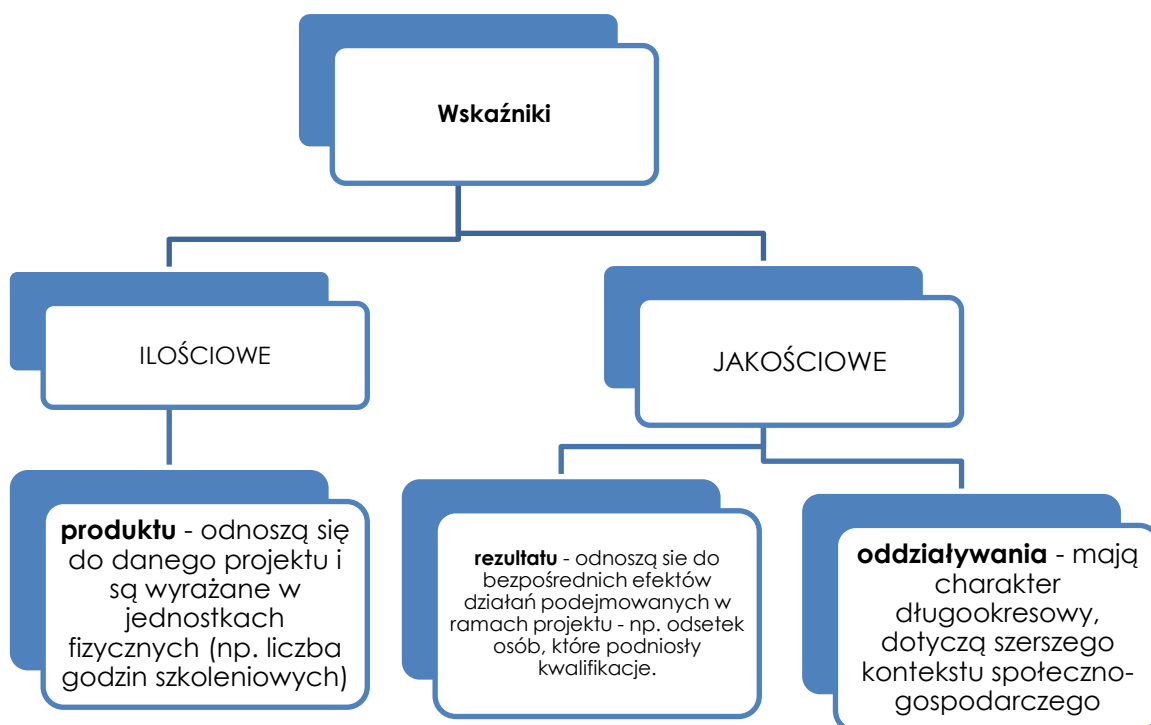
Spodziewane rezultaty powinny być określone na etapie planowania projektu (we wniosku projektowym). Ich funkcją jest zmierzenie, na ile cel projektu został realizowany, odzwierciedlają zatem efekty, które powstają w rezultacie prowadzonych działań. Dostarczają wiedzy o zmianach jakie zaszły w wyniku realizacji przedsięwzięcia bezpośrednio po realizacji projektów wśród różnych grup ostatecznych beneficjentów (np. dzieci w szkole, pracowników danej instytucji lub mieszkańców danej społeczności lokalnej).

Dla dobrego opracowania projektu kluczowe znaczenie ma zatem właściwe określenie rezultatów (odnoszące się ściśle do celu projektu) i wskazanie sposobu ich mierzenia. Sam rezultat bez miernika staje się bowiem bezwartościowy, mówi nam jedynie o pożądanym stanie ale nie mówi kiedy ten stan uznamy za zadowalający (np. wiemy, że zależy nam na wzroście umiejętności bezpiecznej jazdy autem ale nie wiemy kiedy uznamy kompetencje kierowcy za wystarczające, by móc o tym mówić). A zatem w ramach sposobu mierzenia należy określić oczekiwaną wartość oraz źródło i sposób weryfikacji naszego rezultatu.

Rezultaty można podzielić na trzy grupy:

Pomiarowi celów i rezultatów służą **wskaźniki**. Muszą mieć one charakter mierzalny, czyli dawać możliwość sprawdzenia, jaką wartość osiągnęły.

Najczęściej w projektach wskazywane, opisywane oraz mierzone są wskaźniki produktu oraz rezultatu. Są one możliwe do zaobserwowania bezpośrednio po interwencji, czyli po zakończeniu projektu. Natomiast wskaźniki wpływu mają nieco inną naturę – wymagają szerokiego kontekstu społecznego, zaawansowanej metodologii oraz dłuższej perspektywy czasowej.

Gdy mówimy o wskaźnikach możemy mieć na myśli, co pokazuje powyższy schemat, wskaźniki ilościowe i jakościowe. Wskaźniki ilościowe są łatwiejsze do określenia, gdyż są wyrażone najczęściej w formie liczb (np. jest to lb. beneficjentów, lb. publikacji, szkoleń itp.) Szczególną trudność sprawiają projektodawcom jednak rezultaty tzw. miękkie. Mówią nam one o interwencji która ma charakter wpływu społecznego – wzrost satysfakcji, wzrost danej umiejętności lub zmiana poczucia bezpieczeństwa w danej grupie. Aby ułatwić zoperacjonalizowanie szczególnie wskaźników miękkich, podajemy przykłady w poniższej tabeli:

Rezultat miękki	Propozycja badawczej weryfikacji	metody (sposób)	Wskaźnik rezultatu
Stopień uczestników satysfakcji	Ankieta (ocena uczestnika)	(subiektywna)	% zadowolonych % niezadowolonych
	Wywiad (ocena uczestnika)	(subiektywna)	Wskazanie przyczyny i kierunku poziomu wskaźnika (dlaczego wzrósł lub zmalał?)
Nabycie umiejętności przez uczestnika	Ankieta (ocena uczestnika)	(subiektywna)	% lub liczba osób, które uważają, że nabyły nową umiejętność
	Wywiad (ocena uczestnika)	(subiektywna)	Wskazanie przyczyny i kierunku poziomu wskaźnika
	Obserwacja eksperta Tajemniczy Klient		Ocena eksperta dotycząca poziomu umiejętności

W metodologii nauk społecznych istnieje wiele sposobów mierzenia rezultatów i oddziaływań społecznych. W projektach nie potrzeba najczęściej zaawansowanej wiedzy, by skorzystać z kilku prostych narzędzi do opisu własnej interwencji. Poniżej przedstawiamy możliwe źródła danych, które mogą przynieść potrzebne informacje projektodawcom.

Weryfikować wskaźniki twarde jest łatwiej, gdyż źródłem danych są tu najczęściej:

- Dokumenty zastane (sprawozdania, notatki),
- Statystyki publiczne (np. policyjne lub straży miejskiej),

- Umowy czy faktury za wykonane produkty,
- Ekspertyzy techniczne wykonywanych instalacji.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na ograniczenia dotyczące statystyk publicznych. Są to łatwo dostępne źródła danych jednak traktują dany problem (np. typ wykroczenia) w sposób zbiorczy i nie możemy do końca na ich podstawie orzekać o wycinkowych interwencjach, które mogą być efektem naszego projektu. W przypadku badanego Programu statystyki są częstym źródłem danych, jednak nie można traktować ich jako jedynego źródła weryfikacji. Warto mieć świadomość ich ograniczeń i stosować umiętnie i adekwatnie do danego projektu.

Weryfikacja rezultatów miękkich jest trudniejsza, dlatego w projektach pojawia się dużo rzadziej. Pomimo tego jest ona możliwa. Źródła weryfikacji rezultatów miękkich, które mogą być pomocne to:

- 1) W oparciu o subiektywne doświadczenia uczestników
 - Ankiety (kiedy mamy wielu uczestników w projekcie),
 - Wywiady indywidualne (dla przedstawicieli zaangażowanych instytucji),
 - Wywiady grupowe (dla stałych grup projektowych),
 - Wywiady swobodne (najczęściej na imprezach masowych).
- 2) W oparciu o dane zewnętrzne (zobiektywizowane):
 - Testy psychologiczne (wymagają fachowej wiedzy specjalistycznej – ekspert w projekcie),
 - Pretesty i posttesty (gdy mierzymy poziom wiedzy uczestników na początku i na końcu interwencji)
 - Obserwacje eksperckie (dla interwencji o charakterze miękkim)
 - Metoda „Tajemniczego Klienta” (weryfikacja wyuczanych zachowań przez zewnętrznego obserwatora)
 - Analiza dokumentów projektowych (weryfikacja list obecności, kart poradnictwa, zapisów spotkań, konspektów szkoleń, opisów technicznych wykonanych badań)
 - Testy wiedzy – jako diagnoza stanu wyjściowego w projekcie.

Należy także w każdym projekcie zwrócić uwagę na tzw. wartość dodaną projektu, związaną z osiągnięciem dodatkowych rezultatów, nie wynikających bezpośrednio z celu projektu i jego działań.

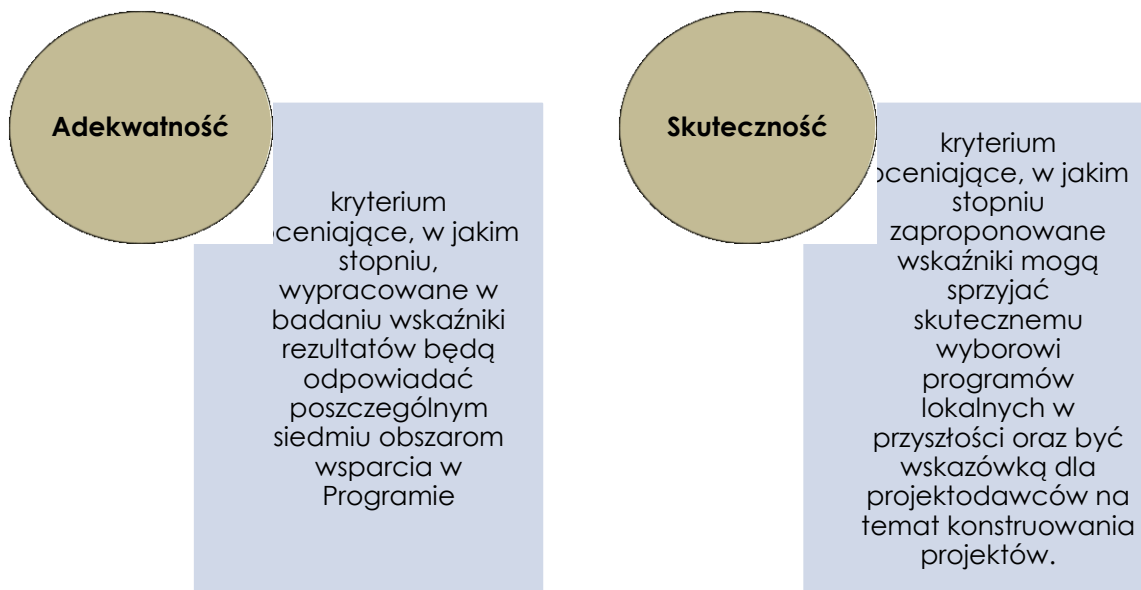
Rezultaty i wskaźniki powinny stanowić element procesu monitorowania realizacji projektu. Dostarczają informacji o skuteczności i efektywności projektu, są źródłem weryfikacji dla donatora ale jednocześnie źródłem wiedzy dla projektodawcy o tym czy jego interwencja została słusznie i adekwatnie zaprojektowana – czy należy ją kontynuować w tej formie lub czy konieczne jest wprowadzenie jakichś korekt.

W metodologii dobrego projektu kropką nad i" jest określenie oczekiwanego poziomu danego wskaźnika. Innymi słowy – oprócz opisu celu, działań, rezultatów, jakie te działania przyniosą i sposobów ich mierzenia ważne jest by zaplanować sobie poziom wskaźnika, który chcemy osiągnąć (np. wzrost poczucia bezpieczeństwa o 10%). Tak przygotowany projekt spełnia wszelkie wymogi i może zostać poprawnie oceniony a następnie daje podstawę do sprawozdania jakie rzeczywiście przyniósł efekty dla grupy docelowej.

4. METODOLOGIA

Zakres badania i kierunek analizy zebranego materiału określają zastosowane kryteria badawcze

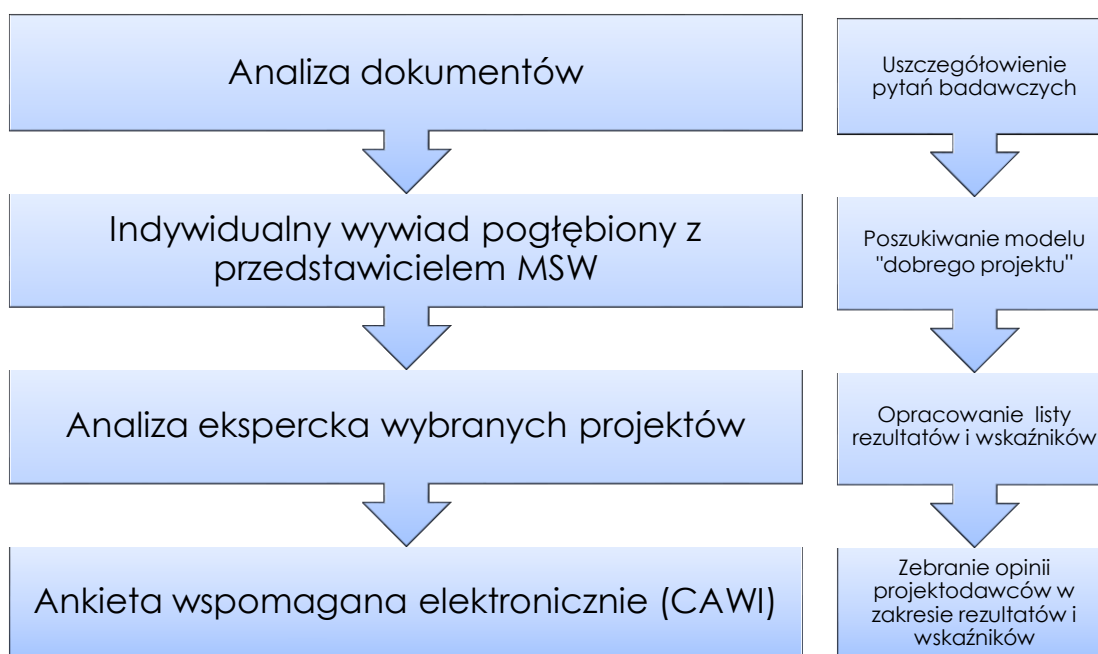
Niniejsze badanie odpowiada na następujące pytania badawcze:

- 1) W jakim stopniu wiedza o konieczności stosowania wskaźników jest powszechna wśród projektodawców?
- 2) Co projektodawcy oraz oceniający projekty określają mianem „dobrego projektu” w każdej z siedmiu dziedzin Programu?
- 3) Jakie mogą być przykładowe rezultaty w poszczególnych siedmiu dziedzinach?
- 4) W jaki sposób opisywać i tworzyć wskaźniki (ilościowe i jakościowe) dla rezultatów w programach lokalnych?
- 5) Jaka powinna być proporcja wskaźników jakościowych i ilościowych w programach lokalnych, aby ujednocilić formę, oceny ale jednocześnie nie zamknąć drogi dla innowacyjnych rozwiązań?
- 6) Jaki powinien być system upowszechniania informacji na temat roli i znaczenia opisu projektów w języku rezultatów?
- 7) Jakie dobre praktyki związane z wdrażaniem Programu „Razem bezpiecznie” można wskazać?

Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem jakościowych i ilościowych metod badawczych. Dobór metod wynikał z celów badania oraz pytań kluczowych, a także z proponowanego przez Zamawiającego czasu realizacji badania.

Poniższy schemat prezentuje logikę badania:

Poniżej prezentujemy szczegółowo każdą z metod wraz z grupami respondentów, do których zostały one zastosowane.

4.1. Analiza dokumentów

Dane zastane są cennym źródłem informacji, pozwalają spojrzeć na przedmiot badania z perspektywy formalnych założeń i z, drugiej strony, sposobu ich realizacji. Są też stosunkowo tanim źródłem ważnych dla badania informacji. W początkowej fazie realizacji ewaluacji analiza danych zastanych pozwoliła na doprecyzowanie zakresu poszukiwanych informacji. Umożliwiła także zebranie danych faktograficznych i doprecyzowanie kategorii badawczych. W dalszej fazie badania prowadzono natomiast szczegółową analizę odnoszącą się do poszczególnych obszarów badania i pytań kluczowych.

Analiza danych zastanych podczas ewaluacji Programu „Razem bezpieczniejsz” przebiegała na 2 poziomach:

Centralny – dokumenty:

- Uchwała Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2006 roku Nr 218/2006 w sprawie rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” "z późn. zm."
- Opis założeń Programu „Razem Bezpieczniej”
- Dokument „Mechanizm wdrażania Programu”
- Bazy dofinansowanych projektów (na podst. danych z 16 województw dostarczonych przez regiony z lat 2007-2011)

Lokalny – dokumenty:

- Wnioski wybranych i dofinansowanych w latach 2010-2011 programów lokalnych – przedstawia poniższa tabela:

Tytuł programu lokalnego	Obszar	Województwo
„Żyj Bezpiecznie”	Bezpieczeństwo w szkole	Dolnośląskie
„Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Legionowie w 2011”	Bezpieczeństwo w szkole	Mazowieckie
„Bezpieczne miasto”	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	Mazowieckie
„Bezpieczne jutro”	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	Dolnośląskie
„Młodzi kierowcy - grupa największego ryzyka. Kampania Kieruj bez procentów 2010”	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Pomorskie
„Bezpieczniej z miasteczkiem ruchu drogowego”	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Małopolskie
„Nauka i technika XXI na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego”	Ochrona dziedzictwa narodowego	Lubuskie
„Wykonanie i instalacja systemu alarmu pożaru (SAP) z podłączeniem do stacji monitoringu w jednostce organizacyjnej PSP”	Ochrona dziedzictwa narodowego	Warmińsko-mazurskie
„Komunikacja miejska bez wandalizmu”	Bezpieczeństwo w Komunikacji	Świętokrzyskie

"Bezpieczna podróż"	Bezpieczeństwo w Komunikacji	Świętokrzyskie
„STOP przemocy”	Przemoc w rodzinie	Warmińsko-mazurskie
Przemoc w rodzinie. Jednym głosem mówimy NIE.	Przemoc w rodzinie	Lubuskie
„Handluj bezpiecznie”	Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej (włączono jeden projekt gdyż nie ma w tym obszarze innych).	Wielkopolskie

Programy lokalne, włączone do badania zostały dobrane celowo w oparciu o sugestie Zamawiającego. Do badania włączono 13 projektów.

4.2. Pogłębiony wywiad indywidualny (IDI)

Pogłębiony wywiad indywidualny (IDI) to bezpośrednia rozmowa badacza z jednym respondentem. Celem tej metody jest uzyskanie szczegółowych informacji związanych z badanym zjawiskiem, a także dotarcie do sfery indywidualnych postaw, emocji i motywacji – spojrzenie na dane zjawisko z perspektywy osoby, której bezpośrednio dotyczy. Kładzie nacisk na refleksję nad aktualnymi i potencjalnymi rozwiązaniami. Badacz dysponuje scenariuszem wywiadu – nadaje kierunek rozmowie, zwraca szczególną uwagę na pewne tematy, pozostaje jednak elastyczny i otwarty na pozyskiwane informacje, co daje szansę dotarcia do głębokich uzasadnień lub nowych, niezidentyfikowanych wcześniej problemów.

Wywiad indywidualny przeprowadzono z:

- Przedstawicielem MSW odpowiedzialnym za wdrażanie Programu „Razem Bezpieczniej” – p. Elżbietą Rusiniak i Adamem Sowiński.

4.3. Indywidualny wywiad telefoniczny TDI

Pogłębiony wywiad telefoniczny (TDI) ma podobne cechy jak opisany powyżej wywiad IDI, jednak z racji niemożności bezpośredniego dotarcia do rozmówców jest prowadzony przez telefon. Łączy on zaletę pogłębionej rozmowy z możliwością zebrania informacji w tym samym czasie od większej grupy osób niż w klasycznym IDI. Rozmowa – za zgodą respondenta – zostaje nagrana. Zastosowanie tej metody w przypadku programów lokalnych było konieczna ze względu na rozproszenie terytorialne oraz krótki czas realizacji badania.

Telefoniczne wywiady indywidualne zostały przeprowadzone z koordynatorami programów lokalnych wybranych do analizy dokumentów.

Wywiady TDI przeprowadzono z 11 respondentami choć planowano wykonać ich 13. Powodem były:

1. Brak kontaktu z osobą odpowiedzialną za projekt z obszaru bezpieczeństwo gospodarczego, projekt był realizowany kilka lat temu a osoba odpowiedzialna już nie pracowała i nie było możliwości dotarcia do niej. Nikt inny z podmiotu nie zajmował się projektem.
2. Jedna osoba w danym województwie odpowiadała za realizację 2 projektów a zatem podczas jednego wywiadu pytano o oba wdrażane przedsięwzięcia.

4.4. Ankieta wspomagana elektronicznie (CAWI)

Ankieta wspomagana elektronicznie (CAWI) to popularna obecnie technika badań ilościowych, polegająca na wypełnianiu przez respondentów kwestionariusza na stronie internetowej wykonawcy badania. Ankiety mają charakter interaktywny – struktura kwestionariusza zależy od odpowiedzi udzielonej na poprzednie pytanie. W celu maksymalizacji stopnia realizacji próby, wszyscy respondenci zostali (poprzez pocztę elektroniczną) indywidualnie poproszeni o wypełnienie ankiety.. Technika ta pozwoliła na zebranie danych od dużej grupy, rozproszonych terytorialnie respondentów.

Ankieta wspomagana elektronicznie została skierowana do wszystkich projektodawców, którzy otrzymali dofinansowanie w latach 2007-2011 roku. Wojewódzcy koordynatorzy przekazali łącznie dane do ok 160 projektodawców, z czego ok 20 adresów mail okazała się wadliwa. Zwrot ankiety to 53 respondentów.

Poniżej prezentujemy 3 wykresy charakteryzujące grupę respondentów:

Rozkład obszarów, w których realizują projekty respondenci.

	n
Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania	27
Przemoc w rodzinie	18
Bezpieczeństwo w szkole	26
Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	2
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	11
Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej	0
Ochrona dziedzictwa narodowego	0

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Rozkład instytucji jakie reprezentują respondenci.

	n
Organizacja Pozarządowa	5
Jednostka samorządu terytorialnego	46

Policja	0
Straż Miejska	0
Szkoła	1
Inna instytucja, prosimy napisać jaka?	1

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Rozkład respondentów w województwach.

	n
Województwo dolnośląskie	3
Województwo kujawsko-pomorskie	0
Województwo lubelskie	5
Województwo lubuskie	0
Województwo łódzkie	5
Województwo małopolskie	0
Województwo mazowieckie	7
Województwo opolskie	1
Województwo podkarpackie	3
Województwo podlaskie	5
Województwo pomorskie	1
Województwo śląskie	5
Województwo świętokrzyskie	5
Województwo warmińsko-mazurskie	2
Województwo wielkopolskie	5
Województwo zachodniopomorskie	3

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

4.5. Analiza ekspercka

Jest to technika badawcza oparta na wiedzy oraz doświadczeniu badaczy – ekspertów w danej dziedzinie. Trudno określić ramy formalne analizy eksperckiej, gdyż zależą one za każdym razem od obszaru badania, a także kompetencji eksperta. W tym przypadku analiza ekspercka koncentrowała się wokół wybranych projektów, które można określić mianem „dobrych projektów” z Programu „Razem Bezpieczniej”. Analiza dotyczyła formalnej konstrukcji projektów oraz ich zapisów w formie wniosków. Efektem analizy jest tabela zaproponowanych rezultatów a także wskaźników, które pomogą w opisie projektów w przyszłości. Analiza ekspercka była również podstawą do formułowania wniosków o bardziej ogólnym charakterze.

W podsumowaniu części metodologicznej prezentujemy zestawienie proponowanych metod badawczych.

Metoda/ Technika	Respondenci/próba	Liczba
	POZIOM OGÓLNOPOLSKI	
Analiza dokumentów	<ul style="list-style-type: none"> Uchwała Nr 218/2006 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” Uchwała zmieniająca Nr 219/2009 z dnia 7 	1

	grudnia 2009 roku <ul style="list-style-type: none">• Program „Razem bezpieczniejsz”• Dane z monitoringu Programu	
Pogłębiony wywiad indywidualny IDI	<ul style="list-style-type: none">• Przedstawiciele MSW odpowiedzialni za realizację Programu na poziomie centralnym	1
Ankieta wspomagana elektronicznie CAWI	<ul style="list-style-type: none">• Wykonawcy projektów 2007-2011	1
POZIOM LOKALNY		
Analiza dokumentów	<ul style="list-style-type: none">• Wnioski projektowe	13
Indywidualny wywiad telefoniczny TDI	<ul style="list-style-type: none">• Koordynatorzy wybranych celowo projektów (brak tylko w przypadku gdy nie ma kontaktu z osobą wdrażającą projekt ze starszych lat).	11

Tabela 1: Dobór prób i przypadków badawczych

5. WYNIKI

5.1. Rezultaty i wskaźniki w projektach „Razem Bezpieczniej”

Analiza wybranych wniosków projektowych Programu „Razem Bezpieczniej” z każdego obszaru oraz rozmowy z projektodawcami, dowodzą, iż znajomość metodologii tworzenia projektu wśród projektodawców jest ograniczona. Dotychczasowe zasady dotyczące aplikowania o środki w ramach Programu nie wymagały od potencjalnych projektodawców postępowania zgodnie z tzw. matrycą logiczną projektu. Ponadto, większość projektodawców miała niewielkie wcześniejsze doświadczenie w aplikowaniu o środki projektowe (np. ze środków europejskich), toteż nie mogła wykorzystywać swoich wcześniejszych umiejętności w tym obszarze. Procedura aplikacyjna w ramach Programu była bardzo pozytywnie oceniana przez projektodawców, umożliwiła – w ich opinii – ubieganie się o finansowanie mniejszym podmiotom i realizowanie pomysłu, bez konieczności odpowiadania na skomplikowane wymagania formalne. W konsekwencji jednak, jakość projektów jest bardzo zróżnicowana, niekiedy brakuje im wewnętrznej spójności oraz logiki.

Poniżej prezentujemy analizę podstawowych elementów projektu:

Cel projektu

Cel projektu określany jest zwykle w bezpośrednim odniesieniu do celu danego obszaru tematycznego. Część projektodawców przyjmuje wręcz cel obszaru jako cel swojego

projektu (np. obszar bezpieczeństwo w komunikacji i cel projektu: poprawa bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, zmniejszenie ilości negatywnych zachowań oraz zapewnienie bezpiecznej i spokojnej podróży), co prowadzi do stosunkowo dużego stopnia ogólności. Zdarza się często też, że projektodawcy – dostosowują cel obszaru jedynie do lokalnego kontekstu, uszczegóławiając także swoje założenia. Cel projektu nie powinien być tożsamy z opisem obszaru, gdyż staje się on niemierzalny.

Trzeba jednak zauważyć, iż w niektórych projektach cel w ogóle nie jest określony, dominuje natomiast opis sytuacji wyjściowej, diagnoza problemu oraz uzasadnienie potrzeby jego realizacji (jak w przypadku projektu *Bezpiecznie z miasteczkiem ruchu drogowego*). W podobnym przypadku w projekcie brakuje punktu odniesienia do tworzenia rezultatów i wskaźników. Warto zatem położyć nacisk na doprecyzowanie celów projektu, także w rozbiciu na cel główny oraz cele szczegółowe. Powinny być one zgodne ze znaną w nauce o zarządzaniu zasadą S.M.A.R.T (szczegóły w rozdziale nr 2).

Z punktu widzenia prezentowanego opracowania szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię mierzalności celów projektowych. Muszą być one sformułowane w taki sposób, który jest sprawdzalny, a nawet umożliwia liczbowe wyrażenie stopnia realizacji. Jest to duża trudność dla projektodawców na obecnym etapie wdrażania Programu i skutkuje kolejnymi kłopotami w następnych etapach tworzenia wniosków projektowych.

Aby ułatwić projektodawcom tworzenie projektów warto we wniosku wyodrębnić podpunkt - cel projektu.

Działania

Opis działań stanowi zdecydowanie najobszerniejszą i kluczową z punktu widzenia projektodawców część projektów. Projekty różnią się liczbą proponowanych działań a także ich skalą, co wynika także ze specyfiki obszarów. Część z nich – zwłaszcza ochrona dziedzictwa narodowego ograniczają się do pojedynczej interwencji (choć złożonej z wielu etapów), inne – nakierowane na bezpieczeństwo w przestrzeniach publicznych, komunikacji, czy szkole zwykle zawierają szerokie spectrum proponowanych działań, o różnym charakterze. Należy zauważyć, iż formułowanie działań w projektach jest poprawne – przekłada się następnie na zadania i kategorie budżetowe. Widać więc, że projektodawcy myślą o realizacji swoich zadań w kategoriach działań. To one stanowią często pomysł na projekt, są inspiracją. Nie dziwi to, gdyż działania są najmniej abstrakcyjnym elementem projektu. Projektodawcy szczegółowo opisują działania, określając (także liczbowo) ich odbiorców oraz procedurę przeprowadzania, a niekiedy i zakładane efekty.

Również w wywiadach telefonicznych poświęcają im stosunkowo najwięcej uwagi, starając się pokazać ich adekwatność oraz innowacyjność. Analiza wypowiedzi rozmówców pozwala określić ich podejście do projektu jako opisowe, a nie analityczne. Projektodawcy są skoncentrowani na pokazywaniu tego, „co zostało zrobione”, w mniejszym stopniu towarzyszy temu refleksja „jakie efekty to przyniosło”. Stanowi to jedną z przyczyn słabości obecnego systemu określania rezultatów.

Rezultaty

Określenie rezultatów projektu było wymagane we wniosku projektowym, a zatem element ten znajduje się we wszystkich badanych dokumentach. Ich liczba jest zróżnicowana – od kilku o kilkudziesięciu. Ich poziom szczegółowości również jest zróżnicowany. Są one bardziej szczegółowe w projektach o charakterze edukacyjnym (np. dobra praktyka to projekt: *Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Legionowie 2011.*)

1. Poniżej przedstawiamy tabelkę prezentującą przykładowe rezultaty w każdym z siedmiu obszarów (przykłady z wniosków projektowych):

ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie

Obszar	Przykładowe rezultaty (na podst. dokumentów)
Przemoc w rodzinie	<ol style="list-style-type: none">1. zmniejszenie "ciemnej liczby" przypadków przemocy w rodzinie2. wzrost świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie - zmniejszenie tolerancji na przejawy przemocy domowej3. wzmocnienie pozytywnych wzorców życia rodzinnego4. wzrost świadomości prawnej ofiar przemocy w rodzinie,5. zwiększenie szans na zmianę sytuacji życiowej ofiar przemocy6. zwiększenie wiedzy pracowników instytucji zajmujących się problematyką przemocy7. wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców8. rozwój gminnych systemów przeciwdziałania przemocy
Bezpieczeństwo w komunikacji	<ol style="list-style-type: none">1. podniesienie standardu podróży autobusem poprzez zapewnienie bezpieczeństwa.2. Zwiększenie zainteresowania podróżowania autobusem komunikacji miejskiej3. Ochrona i zabezpieczenie mienia4. Poprawa poczucia bezpieczeństwa przez wszystkich mieszkańców5. Zwiększenie bezpieczeństwa podróży6. Poszerzenie wiedzy wśród mieszkańców na temat sposobu zachowania się w autobusach by nie stać się ofiarą przestępstwa7. Wyszkolenie kierowców w zakresie pomocy medycznej, sposobu reagowania na patologie i negatywne zachowania
Bezpieczeństwo	<ol style="list-style-type: none">1. poprawa bezpieczeństwa na drogach woj. pomorskiego dzięki

w ruchu drogowym	<p>zmniejszeniu liczby kierowców prowadzących pojazdy po spożyciu alkoholu i innych substancjach psychoaktywnych</p> <ol style="list-style-type: none">2. wyposażenie odbiorców działań w wiedzę na temat wpływu alkoholu na sprawność prowadzenia pojazdów3. wyposażenie odbiorców działań w wiedzę na temat wpływu narkotyków na sprawność prowadzenia pojazdów4. wyposażenie odbiorców projektu w umiejętność udzielania pierwszej pomocy5. kształtowanie wśród młodych ludzi pożądaných postaw zgodnych z zasadami bezpieczeństwa ruchu drogowego6. sprawny przebieg egzaminów na kartę rowerową, lepsze przygotowanie uczniów do turniejów sprawnościowych7. zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom, wykorzystanie projektu podczas zajęć pozalekcyjnych8. wykorzystanie mobilnych elementów miasteczka ruchu drogowego na Sali gimnastycznej w ciągu całego roku9. realizacja podst. programowej z zakresu wychowania komunikacyjnego i zdrowotnego
Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	<ol style="list-style-type: none">1. ograniczenie występowania zjawisk patologicznych2. wykształcenie pozytywnego wizerunku służb mundurowych oraz zwiększenie zaufania do nich wśród dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym i demoralizacją oraz tych, których rodzice weszli w konflikt z prawem i mogą przekazywać dzieciom negatywny obraz służb mundurowych3. poprawa poczucia bezpieczeństwa małych dzieci4. ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń w powiecie5. konstruktywna współpraca organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i innych instytucji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego6. spotkania z dzielnicowymi poszczególnych rejonów w ramach budowy nowego systemu powiadamiania7. wyposażenie placówek edukacyjnych oraz szkół funkcjonujących na terenie powiatu w asortyment i sprzęt z zakresu ratownictwa8. zakup - doposażenie kamer do istniejących monitoringów wizyjnych9. poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznej na terenie miasta, a co za tym idzie ograniczenie zachowań aspołecznych oraz zmniejszenie liczby popełnianych przestępstw10. poprawa koordynacji i skuteczności działań podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny w mieście
Bezpieczeństwo w szkole	<ol style="list-style-type: none">1. poprawa stanu wiedzy teoretycznej i praktycznej dzieci w zakresie bezpieczeństwa2. poprawa stanu wiedzy i umiejętności nauczycieli i rodziców z zakresu edukacji prawnej i różnych aspektów związanych z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży szkolnej3. poprawa stanu wiedzy dyrektorów szkół z zakresu zarządzania kryzysowego4. zmniejszenie się ilości zachowań niebezpiecznych oraz poprawa umiejętności właściwego reagowania uczniów na zjawiska/zachowania niebezpieczne5. poprawa poczucia bezpieczeństwa uczniów, w szerszej perspektywie - poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Legionowa

	<p>6. <i>znaczenie ograniczenie zdarzeń niebezpiecznych na przyszkolnych przejściach dla pieszych w godzinach "szczytu szkolnego rozbudzenie kreatywności twórczej umiejętność komunikowania się i współpracowania z grupą rówieśniczą</i></p>
Ochrona dziedzictwa narodowego	<p>1. <i>ochrona obiektu dziedzictwa kulturowego</i> 2. <i>ograniczenie liczby przestępstw skierowanych przeciwko dobrom kultury narodowej</i> 3. <i>całkowite skatalogowanie zabytków ruchomych na terenie woj</i> 4. <i>wzrost świadomości społecznej wśród administratorów obiektów sakralnych</i> 5. <i>rozwój współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi a ochronę dóbr kultury</i> 6. <i>aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz ochrony zabytków i dziedzictwa narodowego</i> 7. <i>wyeliminowanie wszelkich form niszczenia dziedzictwa narodowego</i> 8. <i>upowszechnienie nowoczesnych technicznych środków zabezpieczeń</i></p>
Bezpieczeństwo działalności gospodarczej	<p><i>Dokument przedstawiony do analizy projektu nie zawierał rezultatów projektu, był przekazany w formie cząstkowej.</i></p>

Każdy z obszarów Programu ma swoją specyfikę, dlatego trudno przykładać jedną miarę do wszystkich projektów, jednak można określić pewne prawidłowości. Bardzo duże zróżnicowanie celów projektów przekłada się na odmiennosc ich rezultatów. W niektórych obszarach (np. ochrona dziedzictwa, bezpieczeństwo w ruchu drogowym) dominują rezultaty twarde, podczas gdy w innych (np. przemoc w rodzinie czy bezpieczeństwo w szkole) – rezultaty miękkie.

Zwykle jednak w każdej grupie, oprócz komponentu twardego (np. zmniejszenie liczby negatywnych zjawisk) pojawiały się efekty nastawione na poszerzenie wiedzy, zmienianie świadomości i zachowań społecznych. Z wywiadów wynika, iż projektodawcy mają świadomość, iż działania edukacyjne są niezbędne dla zachowania trwałości efektów projektu. Stosunkowo często wymienione są także rezultaty długofalowe, trudne do diagnozy bezpośrednio po zakończeniu interwencji (np. *poprawa wizerunku miasta czy oczekiwanie, że wszyscy staną się odpowiedzialni za stan taboru autobusowego*).

Zwraca uwagę także - często wymieniane - dostrzeganie znaczenia współpracy pomiędzy różnymi instytucjami – kwestia ta jest na tyle istotna, iż pojawia się jako odrębny rezultat.

Niektórzy projektodawcy już na etapie formułowania rezultatów wprowadzali elementy wskaźnikowania. Określali zakładane wartości liczbowe w przypadku kolejnych działań – np. liczbę osób, które podwyższą wiedzę lub liczbę uczestników zajęć. Na 13 badanych projektów były to 2 przykłady (*Stop przemocy w rodzinie, Bezpiecznie jak w domu* –

podróżuje komunikacja miejską). Można uznać je za dobrą praktykę choć sami projektodawcy nie określali ich mianem wskaźników.

Przykłady formułowania rezultatów w odniesieniu do wskaźników:

- 1) obszar – bezpieczeństwo w komunikacji publicznej
 - eliminacja o około 70% występujących zachowań przestępczych oraz patologicznych w relacjach pasażer-pasażer, pasażer – kierowca
- 2)) obszar – przemoc w rodzinie
 - 150 uczestników zajęć świetlic terapeutycznych i środowiskowych zostanie wyedukowanych w zakresie reakcji, powiadania i nietolerancji zjawiska przemocy
 - 10 pracowników Sądu Rejonowego podwyższy swoją wiedzę z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, pomocy ofiarom przemocy oraz właściwej współpracy z instytucjami, dot. zjawisko przemocy
 - Co najmniej 200 osób podwyższ swoją społeczną wiedzę o zachowaniach, reakcjach i działaniach, które są przejawami przemocy w rodzinie

Część rezultatów określona została bardzo szeroko i wykraczała poza specyfikę obszaru (np. ogólne stwierdzenie – „poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców”). Należy stwierdzić, iż jest to przykład negatywny wskazujący na brak świadomości projektodawcy, iż podobnego rezultatu nie da się w łatwy sposób sprawozdać po zakończeniu projektu.

W rozmowach telefonicznych badani deklarowali osiągnięcie rezultatów, choć zwykle nie odnosili się do wszystkich zaplanowanych efektów. W większym stopniu koncentrowali się na zrealizowanych działaniach niż ich efektach. Rozumieli poprawnie wykonany projekt jako ten, w którym zrealizowano zaplanowane działania. Wynika to z niskiej wiedzy projektodawców o metodologii tworzenia projektów.

Sposoby weryfikacji

Projektodawcy określają we wnioskach sposoby weryfikacji osiągania rezultatów, jednak zwykle w sposób ogólny bez konkretnego przypisania metody do rezultatu. W zdecydowanej większości przypadków sposoby te można określić jako ilościowe. Dominuje wykorzystanie list obecności, sprawozdawczość projektu – typu liczba szkoleń, liczba interwencji, raportów z instytucji. Powszechnie wskazywanym źródłem danych są statystyki Policji i Straży Miejskiej oraz przygotowywane przez te instytucje analizy. Kilkoro projektodawców samodzielnie konstruowało i przeprowadzało ankiety wśród

beneficjentów (połowa wśród badanych projektodawców założyła takie narzędzie). W przypadku działań edukacyjnych przedmiotem analizy są także wypracowane materiały (np. broszura czy gazetka szkolna).

Z wywiadów wynika jednak, że kluczowe znaczenie projektodawcy przypisują także nieformalnym sposobom weryfikacji - rozmowom z beneficjentami lub osobami prowadzącymi zajęcia. Stosunkowo rzadko metody te są wpisywane do projektu, choć w pojedynczych dokumentach pojawiają się „spisane obserwacje jako źródło weryfikacji”. Projektodawcy dość często przywołują także wpływ projektu na wzrost szacunku i zainteresowania działalnością ich placówki wśród innych instytucji oraz klientów: „ludzie przychodzą i pytają”, „czuć, że wzrasta prestiż społeczny i zaufanie”. Pomimo, że dla projektodawców są to istotne kwestie to na poziomie dokumentów pojawiają się one sporadycznie. Podobnie sprawdzanie czy one zafunkcjonowały odbywa się raczej na zasadzie „poczty pantoflowej” niż obiektywnych wskaźników. Można znaleźć jednak i dobre praktyki w tym zakresie – oto ona:

Jeden z koordynatorów projektów na poziomie wniosku założył „wzrost prestiżu organizacji Policji i Straży Miejskiej”, jednak nie przypisał do niego żadnego wskaźnika. W trakcie realizacji projektu jednak opracował ankietę skierowaną na corocznym spotkaniu lokalnych organizacji pozarządowych do przedstawicieli NGO i dzięki temu uzyskał informację na temat prestiżu instytucji.

Znaczna część projektodawców – głównie z obszaru bezpieczeństwa w komunikacji i przestrzeni publicznej - odwołuje się do statystyk policyjnych lub prowadzonych lokalnie badań, które wskazywały na zmniejszenie liczby przestępstw czy wykroczeń. Trudną kwestią jest wówczas precyzyjne określenie, jakie znaczenie dla zmiany tendencji miał sam projekt, jednakże, przy szeroko zakrojonych działaniach projektowych, można uznać te dane za wiarygodne (np. gdy w mieście zainstalowano monitoring i obserwowany jest spadek liczby wypadków w danym miejscu). Wydaje się jednak, iż w przypadku niewielkich lokalnych projektów posługiwanie się danymi policyjnymi jest pewnym nadużyciem, gdyż trudno uczciwie stwierdzić jaki wpływ na dane statystyczne miały rzeczywiste działania projektowe.

Wskaźniki

Podawanie wskaźników rezultatów oraz pożądanego stopnia ich realizacji nie było dotychczas wymagane we wnioskach projektowych. Nie dziwi zatem, że projekty nie

zostały w nie wyposażone. Z wywiadów telefonicznych wynika jednakże, że ich formułowanie projektodawcy uważają za trudne. Dostrzegają swoje braki w tym obszarze jednak nie do końca potrafią poprawnie operować tą metodologią.

Szczególne wątpliwości wyrażali koordynatorzy projektów o charakterze „miękkim”, ukierunkowanych na zmianę postaw, wzrost świadomości lub kierowanych do ściśle określonych, niewielkich grup, w przypadku których trudno określić np. liczbę odbiorców. W tym kontekście zrozumiałe wydaje się, dlaczego w żadnym z 13 projektów nie zostały precyzyjnie określone wskaźniki.

Z wywiadów wynika, że miarą sukcesu projektu jest dla badanych przede wszystkim liczba zrealizowanych działań oraz szeroki zakres osób nimi objętych – a zatem skala i komplementarność wsparcia. Towarzyszy temu domniemanie, iż przekładają się one na zmianę rzeczywistości społecznej. Projektodawcy rzadko jednak powoływali się na konkretne wskaźniki (liczby czy inne miary), dostrzegając ograniczenia w ich interpretacji i trudności w formułowaniu zależności przyczynowo-skutkowych między działaniami a stanem rzeczywistości społecznej. Widać to np. w wypowiedzi jednego z respondentów: *ryzykowne jest określanie spadku zachowań, bo przecież nie tylko od realizatorów projektu to zależy.*

Budowa wskaźników stanowi zatem obszar, który wymaga największej pracy oraz wsparcia dla projektodawców.

Sprawozdawczość

Badanie nie obejmowało analizy sprawozdań, jednak problematyka ta była podejmowana podczas wywiadów z projektodawcami. Z ich relacji wynika, iż sprawozdania zdecydowanie koncentrowały się wokół szczegółowego opisu działań oraz zaangażowanych w nie podmiotów. Projektodawcy rzadko odnosili się do określonych w sprawozdaniu rezultatów – nie było to bowiem wymagane, a także – jak już zostało wspomniane – zwłaszcza w przypadku projektów nakierowanych na rezultaty miękkie – trudne do zweryfikowania. Częściej określano natomiast rezultaty twarde (przede wszystkim liczbę godzin zrealizowanych działań lub liczby uczestników biorących w nich udział). Widoczne było także zróżnicowanie ze względu na obszar – w niektórych z nich (np. bezpieczeństwo w komunikacji publicznej, czy ochrona dziedzictwa narodowego) rezultaty są łatwiejsze do zidentyfikowania, ponieważ mają charakter bardziej produktów – w większym stopniu umożliwiają np. odwołanie się do statystyk czy dokumentów. W innych – nakierowanych raczej na wsparcie psychologiczne lub działania prewencyjne (np. przemoc w rodzinie) trudno jest oceniać bezpośredni wpływ podejmowanych akcji. Jednak należy stwierdzić, iż koordynatorzy tych typów projektów byli bardziej uwrażliwieni na społeczny wpływ swoich działań. Mieli większą świadomość, iż rzeczywistość jest

trudniej mierzalna jednak nie potrafili poprawnie operować narzędziami, które mogłyby pomóc w jej opisie.

Podobną trudność dostrzegają przedstawiciele MSW, którzy są odbiorcami sprawozdawczości regionalnej. Ich zdaniem jest ona raczej opisem ogółu działań w obszarze bezpieczeństwa a nie precyzyjnym sprawozdaniem z realizacji poszczególnych projektów.

Z kolei regionalni koordynatorzy ponieważ nie mają precyzyjnej sprawozdawczości dotyczącej rezultatów z poszczególnych projektów wdrażanych lokalnie, łączą wszystkie dostępne im informacje. Niektórzy dokładają nawet starań. Jedna z osób twierdziła np., że weryfikują prawdziwość sprawozdań organizacji terenowych, jednak weryfikacja opierała się na sprawdzeniu liczby działań lub osób będących uczestnikami a nie opisie rezultatów tych projektów. Słabość sprawozdawczości wynika jednak z wyżej opisywanego problemu – słabo opisane rezultaty i wskaźniki nie pozwalają projektodawcom rzetelnie odnieść się do efektów swoich działań.

Podsumowanie

Podsumowując, z analizy wybranych wniosków projektowych oraz wywiadów z projektodawcami wynika, iż przygotowując wnioski projektowe koncentrują się oni przede wszystkim na opisie diagnozy problemu i uzasadnieniu konieczności realizacji interwencji oraz planowanych działaniach. Jest to ogólny obraz zastanej sytuacji i wizji jej rozwiązania, a nie precyzyjna koncepcja interwencji – zakładająca konkretne rezultaty i precyzyjne definiująca sposoby ich badania. Na ten moment projektodawcy nie mają wystarczających kompetencji w tym zakresie. Trudno ich jednak winić, nie było to od nich wymagane.

Wypracowanie systemu określania rezultatów oraz sposobów ich badania wydaje się zatem kluczowe dla monitorowania skuteczności i efektywności projektów, a w dalszej perspektywie – poprawy ich jakości. W rozdziale nr 5.3 znajduje się więc propozycja rezultatów i ich wskaźników, które mogą być stosowane na etapie budowania projektu, a następnie – w odniesieniu do wniosku, na etapie sprawozdawczości.

5.2. Doświadczenia projektodawców na temat monitorowania programów lokalnych

Analiza dokumentów pozwala spojrzeć na system weryfikacji efektów Programu tylko z jednego poziomu. Warto więc zweryfikować powyższe wnioski z opiniami realizatorów

projektów w województwach. W ramach badania została do nich skierowana ankieta elektroniczna i w niniejszym rozdziale prezentujemy ich opinie.

Czym jest dobry projekt?

Wypracowanie systemu rezultatów i ich wskaźników ma służyć poprawie i monitorowaniu jakości projektów. Warto więc na początku przyjrzeć się, jak projektodawcy definiują „dobry projekt”, które elementy uważają za najważniejsze. Jak widać na przedstawionym poniżej wykresie, odpowiedzi badanych na pytanie „czym się charakteryzuje „dobry projekt” w Programie „Razem Bezpieczniej” są zróżnicowane. Stosunkowo największa grupa (46 osób) wskazała, że musi on być dostosowany do lokalnych potrzeb. Jest to ściśle powiązane z poprzedzeniem go diagnozą w środowisku (wskazywaną przez 30 osób). Kluczową rolę w opinii projektodawców odgrywa adekwatne dobranie działań do założonego celu (36 odpowiedzi), zaangażowanie partnerów w realizację (32 odpowiedzi) oraz długofalowe oddziaływanie (31 odpowiedzi). Zwraca uwagę fakt, iż stosunkowo mniejsza grupa – bo 23 osoby wyraziła przekonanie, że dobry projekt musi mieć jasno określone rezultaty – jak widać kwestia ta nie jest dotychczas postrzegana jako priorytet.

Czym charakteryzuje się "dobry projekt" w Programie "Razem Bezpieczniej"? Można wskazać kilka odpowiedzi.

	n
jego realizacja jest poprzedzona diagnozą	30
jest dostosowany do lokalnych potrzeb	46
ma precyzyjnie określony cel	29
jest precyzyjnie określona grupa docelowa	22
działania są adekwatne do założonego celu	36
w jego realizację zaangażowani są partnerzy	32
ma jasno określone rezultaty	23
ma długofalowe oddziaływanie	31
jest w nim realistyczny harmonogram	25
ma racjonalny budżet	26
Inne cechy, prosimy napisać jakie?	3

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Przekonania projektodawców w dużym stopniu są zbieżne z oczekiwaniami Grantodawcy. Świadczy to o dobrym komunikowaniu zasad i mechanizmów Programu, dzięki któremu wizja przedstawicieli MSW jest podzielana na poziomie lokalnym. Grantodawcy także jako najważniejszą cechę dobrego projektu uznali oparcie go na „właściwym rozpoznaniu problemu”, a zatem dostosowaniu do potrzeb konkretnych społeczności oraz adekwatny plan działań. Niezbędne jest, ich zdaniem, także precyzyjnie określona grupa docelowa interwencji (rzadziej wskazywana przez samych projektodawców). Dla grantodawcy duże znaczenie ma także precyzyjne sformułowanie wniosków „Co się udało, co się nie udało,

co należy kontynuować” a zatem widać tu potrzebę myślenia w kategoriach ewaluacyjnych. Pomocne w tym może być właśnie odnoszenie się do wypracowanego już na etapie pisania wniosku systemu rezultatów i ich wskaźników. Powinny zawierać zarówno rezultaty twarde, jak i miękkie, gdyż dla grantodawcy ważne jest zarówno ‘co się udało, co się nie udało’, jak i to „jaka jest społeczna reakcja” – czyli odbiór działań w społeczności lokalnej.

Widać więc oczekiwanie, aby dążyć do wysokiej jakości interwencji.

Stan wiedzy o rezultatach i wskaźnikach i dotychczasowe doświadczenie projektodawców w zakresie ich stosowania

Przygotowane wniosku

Przygotowując projekt na konkurs w Programie „Razem Bezpieczniej” projektodawcy korzystali z różnorodnych źródeł informacji – przede wszystkim statystyk policyjnych o popełnianych przestępstwach (43 wskazania) oraz informacji od przedstawicieli lokalnych szkół (39 wskazań) lub służb pomocy społecznej (25 wskazań).

Z jakich źródeł danych korzystali Państwo przygotowując projekt na konkurs w Programie „Razem Bezpieczniej” Można wybrać kilka odpowiedzi.

	n
statystyki policyjne o popełnianych przestępstwach	43
statystyki straży miejskiej o popełnianych przestępstwach	11
statystyki urzędu wojewódzkiego	3
informacje od przedstawicieli lokalnych szkół	39
informacje od przedstawicieli służb pomocy społecznej	25
informacje od rodziców	20
informacje z prasy	7
informacje zebrane w poprzednich projektach "Razem Bezpieczniej"	19
Z innego źródła, prosimy napisać jakiego?	19

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Zdecydowana większość projektodawców (aż 34) zadeklarowała, że na etapie pisania wniosku i tworzenia projektów nie brakowało im żadnych informacji. Braki odczuły tylko 3 osoby, pozostałe wybrały odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Czy na etapie pisania wniosku i tworzenia projektu brakowało Państwu jakichś informacji?

	n	%
Nie	34	64,15 %
Trudno powiedzieć	16	30,19 %
Tak - prosimy napisać jakich?	3	5,66 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Podczas tworzenia projektu 41 z 56 badanych projektodawców korzystało ze strony internetowej Programu, co ilustruje poniższy wykres.

Czy podczas tworzenia projektu do Programu "Razem Bezpieczniej" korzystali Państwo ze strony internetowej (www.razembezpieczniej.gov.pl)?

	n	%
TAK	41	77,36 %
NIE	12	22,64 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Ponad połowa (spośród tych którzy korzystali ze strony www) badanych (25 z 43 respondentów) zadeklarowała, że na stronie znalazła informację o tym, jak sformułować cele projektu. Nieco mniejsze grupy uznały za dostępne informacje o opisywaniu rezultatów (22) oraz wskaźników (20). Przeprowadzona przez ewaluatora analiza strony pokazała jednak, że na nie ma takich danych. Każde to postawić pytanie, co sami badani rozumieją przez rezultaty i wskaźniki, jakich dokładnie informacji szukali. Potwierdza to hipotezę o niskich kompetencjach projektodawców w tym zakresie.

Ponadto, zwraca uwagę także stosunkowo duża grupa osób, wybierających odpowiedź trudno powiedzieć/nie szukałem/am, co wskazuje, iż część projektodawców nie zgłębiała tej kwestii, nie szukała informacji o sposobach konstruowania rezultatów i wskaźników. Jest to zrozumiałe, biorąc pod uwagę fakt, że nie było to dotąd wymagane przez grantodawcę. Wypracowaniu systemu wskaźników i rezultatów muszą zatem towarzyszyć działania informacyjne i edukacyjne skierowane do projektodawców.

Czy na stronie internetowej Programu znajdują się potrzebne do prawidłowego skonstruowania wniosku informacje z poniższych zakresów?

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć (nie szukałem/am)	n
Informacja o tym, jak prawidłowo sformułować cele projektu	25	7	11	43
Informacja o tym jak, opisywać w projekcie rezultaty	22	8	13	43
Informacja o tym jak, opisywać w projekcie wskaźniki	20	9	14	43

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 43

Odpowiedzi na kolejne pytanie potwierdzają wcześniejsze tezy. Z deklaracji wynika, że dla badanych najważniejsze było sformułowanie celu projektów oraz opis działań. Opis rezultatów, a zwłaszcza wskaźników traktowany był marginalnie. Pokazuje to poniższy wykres:

Prosimy uszeregować i wskazać, które z poniższych elementów były dla Państwa najważniejsze podczas pisania projektu? Najważniejszy element prosimy oznaczyć cyfrą 1 i kolejno numerować mniej ważne dla Państwa elementy.

	1	2	3	4	5	Nie	n
--	---	---	---	---	---	-----	---

						bratem/ am tego pod uwagę	
sformułowanie celu projektu	33 (12,45 %)	9 (3,40 %)	4 (1,51 %)	3 (1,13 %)	4 (1,51 %)	0 (0,0 %)	53
opis działań w projekcie	10 (3,77%)	23 (8,68 %)	14 (5,28 %)	2 (0,75 %)	4 (1,51 %)	0 (0,0 %)	53
opis rezultatów projektu	3 (1,13 %)	8 (3,02 %)	23 (8,68 %)	14 (5,28 %)	5 (1,89 %)	0 (0,0 %)	53
opis wskaźników projektu	0 (0,0 %)	3 (1,13 %)	3 (1,13 %)	19 (7,17 %)	23 (8,68 %)	5 (9,26 %)	53
stworzenie budżetu projektu	8 (3,02 %)	11 (4,15 %)	8 (3,02 %)	14 (5,28 %)	11 (4,15 %)	1 (0,37 %)	53

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Strategie projektodawców są zrozumiałe w kontekście postrzeganych przez nich oczekiwań zespołu oceniającego. Powszechne jest przekonanie, że najważniejszym elementem, brany pod uwagę przez Zespół Wojewódzki jest cel projektu (39 wskazań), a następnie opis działań (25) i budżet projektu (24). Opis rezultatów i wskaźników jest postrzegany jako istotny element w ocenie tylko przez 18 badanych. A zatem projektodawcy zachowują się racjonalnie starają się stworzyć projekt który ma szansę na dofinansowanie. Każę to jednak wysnuć wniosek, iż działania informacyjno-promocyjne muszą być skierowane również do członków Zespołów Wojewódzkich.

Co Państwa zdaniem jest dla zespołu wojewódzkiego najważniejsze przy ocenie projektów? Można wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.

	n	%
Budżet projektu	24	16,22 %
Cel projektu	39	26,35 %
Wkład własny do projektu	16	10,81 %
Opis działań projektu	25	16,89 %
Obszar tematyczny projektu	20	13,51 %
Opis rezultatów i wskaźników (czy projekt jest mierzalny)	18	12,16 %
Nie wiem	4	2,70 %
Inne kwestie, prosimy napisać jakie?	2	1,35 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Ponadto, nawet niedoskonale opisane rezultaty nie są postrzegane jako przyczyna nieprzydzielenia dofinansowania. Zdecydowana większość badanych nie doświadczyła odrzucenia projektu z powodu braku opisanych w nim rezultatów (lub nie ma wiedzy na ten temat). Z jednej strony, analiza wniosków pokazuje, że większość projektodawców stara sformułować rezultaty (w przeciwieństwie do wskaźników). Z drugiej strony, być może nie dostają informacji zwrotnej, w której wyszczególniona byłaby kwestia oceny zakładanych rezultatów.

Czy kiedykolwiek składany przez Państwa wniosek został odrzucony z powodu braku opisanych w nim rezultatów?

TAK	NIE	Nie wiem	n
-----	-----	----------	---

na poziomie wojewódzkim	7 (6,60 %)	28 (26,42 %)	18 (16,98 %)	53
na poziomie centralnym	6 (5,66 %)	29 (27,36 %)	18 (16,98 %)	53

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Należy zatem położyć nacisk na komunikowanie znaczenia tego aspektu projektu – pokazywać dlaczego jest ważny, a także eksponować go, jako element podlegający ocenie oraz stanowiący punkt odniesienia przy sporządzaniu sprawozdania. Może to zmotywować projektodawców do większej pracy nad konstruowaniem rezultatów i wskaźników.

Monitoring

Zdecydowana większość badanych (36 z 53 projektodawców) twierdzi, że już na etapie pisania wniosków zaplanowała sposoby monitorowania osiągnięcia efektów. Negatywnej odpowiedzi udzieliło tylko 6 osób. Określenie metod monitorowania rezultatów jest wymagane we wniosku projektowym – poświęcona jest temu odrębna część dokumentu, co skłaniało projektodawców do refleksji i zaplanowania tego obszaru działań.

Czy w projekcie zaplanowali Państwo, jak monitorować osiągnięcie efektów?

	n	%
Tak	36	67,92 %
Nie	6	11,32 %
Trudno powiedzieć	11	20,75 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Podstawowym sposobem monitorowania efektów jest zbieranie danych o liczbie uczestników lub przeprowadzonych działań (np. szkoleń, spotkań). Projektodawcy odnoszą się zatem przede wszystkim do rezultatów twardych. O próbach badania stopnia osiągnięcia rezultatów miękkich mogą świadczyć nieformalne rozmowy z uczestnikami projektu (27 wskazań), ankiety wśród uczestników projektu (21) oraz spotkania partnerów skupionych w zespole monitorujących (21). Przedstawione wyniki sugerują zatem, że projektodawcy próbowali stosować różnorodne sposoby badania, choć pozostaje pytanie o umiejętności dotyczące ich interpretacji. Zwraca także uwagę duży udział nieformalnych rozmów z uczestnikami projektu – bardzo pozytywnym zjawiskiem jest próba zbierania opinii i informacji zwrotnej od bezpośrednich beneficjentów. Analiza wniosków projektowych dowodzi jednak, iż warto te działania ująć w ramy metodologiczne i zasugerować sposoby bardziej systematycznej analizy i interpretacji.

Jak był prowadzony monitoring w projekcie? Można wybrać kilka odpowiedzi.

	n	%
spotkania zespołu monitorującego (partnerzy)	21	14,58 %

zbieranie danych np. o liczbie uczestników, szkoleń, spotkań itp.	35	24,31 %
ankiety wśród uczestników projektu	21	14,58 %
wywiady podsumowujące projekt z realizatorami	11	7,64 %
pozyskanie danych statystycznych ze służb mundurowych	15	10,42 %
prorowadzone lokalnie badania	11	7,64 %
nieformalne rozmowy z uczestnikami projektu	27	18,75 %
Inne sposoby monitorowania, prosimy podać jakie?	3	2,08 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Próby projektodawców odnoszenia się zarówno do rezultatów ilościowych, jak i jakościowych potwierdza rozkład odpowiedzi na kolejne pytanie. Niemal wszyscy respondenci zadeklarowali stosowanie zarówno wskaźników ilościowych (37 z 38), zdecydowana większość – również z jakościowych (32 z 38). Analiza wybranych wniosków projektowych jednakże pokazuje, iż przypadki stosowania precyzyjnych wskaźników (zwłaszcza jakościowych) są stosunkowo rzadkie. Pojawia się więc wątpliwość, na ile projektodawcy rozróżniają rezultaty i wskaźniki i rozumieją zasady konstrukcji tych ostatnich.

Jakich wskaźników używali Państwo w prowadzonym monitoringu?

	Tak	Nie	trudno powiedzieć/nie wiem	n
wskaźniki ilościowe (np. liczba uczestników biorących udział w projekcie)	37 (48,68 %)	0 (0,0 %)	1 (1,32 %)	38
wskaźniki jakościowe (np. poziom zadowolenia uczestników projektu)	32 (42,11 %)	2 (2,63 %)	4 (5,26 %)	38

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 38

Wyniki monitoringu powinny być przedstawione w sprawozdaniu. Większość badanych zadeklarowała, że otrzymała wytyczne dotyczące sprawozdawczości w projekcie. Brak informacji wskazało 12 osób, 9 – nie umiało jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie.

Czy realizując projekt otrzymali Państwo wytyczne na temat sprawozdawczości w projekcie?

	n	%
TAK	32	60,38 %
NIE	12	22,64 %
NIE WIEM	9	16,98 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Opinie dotyczące tego, czy w sprawozdaniu wymagano by opisać wszystkie osiągnięte rezultaty są podzielone, co może sugerować, że wytyczne dotyczące sprawozdawczości jednak pozostają nie do końca jasne. Niemal połowa badanych odpowiedziała na to pytanie pozytywnie, zwraca jednak uwagę duży udział odpowiedzi trudno powiedzieć (18

wskazań).

Czy w sprawozdania z projektu wymagano, by opisać wszystkie osiągnięte rezultaty?

	n	%
Tak	26	49,06 %
Nie	9	16,98 %
Trudno powiedzieć	18	33,96 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Na podstawie wywiadów pogłębionych można stwierdzić, że wśród projektodawców jest gotowość wypracowywania systemu wskaźników i rezultatów. Dane z CAWI częściowo potwierdzają tę opinię – 22 z 53 badanych zadeklarowało, że widzi potrzebę wypracowania systemu monitorowania rezultatów i wskaźników w Programie. Stosunkowo największa grupa badanych wybrała jednak odpowiedź „trudno powiedzieć”. Być może wynikało to z przekonania, że obecnie już funkcjonuje taki system i niepewności, na czym miałyby polegać zmiany.

Czy widzą Państwo potrzebę wypracowania systemu monitorowania rezultatów i wskaźników w Programie "Razem Bezpieczniej"?

	n	%
Tak	22	41,51 %
Nie	3	5,66 %
Trudno powiedzieć	28	52,83 %

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Ze względu na wszystkie pojawiające się dotąd wątpliwości odnośnie stosowanych przez projektodawców metod pomiaru rezultatów, wprowadzenie nowego, proponowanego w kolejnym rozdziale systemu rezultatów i wskaźników wymaga zapewnienia wsparcia – przedstawienia propozycji oraz wskazania, jak ją mogą stosować i dostosowywać do realizowanych przez siebie interwencji. Oczekują jej niemal wszyscy badani.

Najbardziej pożądaną formą są szkolenia w regionie (wskazane przez 26 osób). Forma ta wydaje się najbardziej efektywna, jednakże wymaga przeznaczenia na ten cel specjalnego budżetu, który w tym momencie nie jest przewidziany w Programie. Mniej kosztowną, a również pozytywnie ocenianą przez większość projektodawców formą są umieszczone w Internecie prezentacje i materiały szkoleniowe, które stanowiłyby przewodnik dla projektodawców na etapie przygotowania wniosku, a następnie sprawozdawczości.

Jaka forma pomocy byłaby Państwu potrzebna, by mogli Państwo wdrożyć się do badania rezultatów i wskaźników w Programie?

	n	%
prezentacja/materiał internetowy	21	45,28 %
szkolenie w regionie	26	50,94 %
nie potrzeba pomocy - opracowujemy rezultaty w innych projektach	2	1,89 %
nie potrzeba pomocy - sami się doszkolimy	1	1,89 %
Inna forma pomocy, prosimy napisać	0	0,0 %

jaka?

Liczba respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 53

Jakie wskaźniki stosują projektodawcy?

W badaniu CAWI poprosiliśmy projektodawców o wskazanie rezultatów, które wystąpiły w ich projektach z poszczególnych obszarów. Pytanie dotyczyło faktycznie występujących rezultatów, niekoniecznie zapisanych w projekcie lub wykazanych w sprawozdaniu. Dokładne wyniki badania zostały przedstawione w tabeli poniżej. Najczęściej wykorzystywanymi rezultatami twardymi są: liczba odbiorców/uczestników projektu oraz liczba spotkań/imprez.

Wśród rezultatów miękkich szczególnie często stosowane są: zwiększenie wiedzy i umiejętności uczestników, zmiana ich zachowań i wzrost zainteresowania realizowanym projektem.

Warto zwrócić uwagę na duże zróżnicowanie między poszczególnymi obszarami. Formułowanie szczegółowych wniosków na tym etapie jest jednak niemożliwe ze względu na nierówną reprezentację projektodawców z poszczególnych obszarów. Można jednak stwierdzić, iż propozycje rezultatów muszą być przedstawione odrębnie dla każdego obszaru.

W poniższej tabeli opisano przykładowe rezultaty projektów dla 7 obszarów Programu "Razem Bezpieczniej". Prosimy wskazać TYLKO TE rezultaty, które wystąpiły w Państwa projektach.

	przemoc w rodzinie	bezp. w komunikacji	bezp.w ruchu drogowym	ochrona dziedzictwa	bezp. w miejscach publ.	bezp.w szkole	bezp. gosp.
liczba odbiorców/uczestników projektu	15	2	6	0	10	17	1
liczba publikacji	9	1	2	0	5	7	0
liczba spotkań/imprez	12	2	6	0	6	17	1
liczba inwestycji	2	1	5	0	7	2	1
liczba udzielonych porad/konsultacji	14	1	5	0	4	11	0
liczba publikacji w prasie	9	1	3	0	6	10	1
spadek liczby przestępstw	2	1	3	0	10	4	0
spadek liczby wykroczeń	2	1	4	0	11	6	0
wzrost prestiżu placówki/instytucji	4	1	3	0	6	9	0
pozyskanie nowych partnerów w projekcie	8	2	5	0	5	10	0
zwiększenie wiedzy uczestników	15	2	5	0	8	18	1
zwiększenie umiejętności uczestników projektu	14	2	4	0	7	17	1
wzrost zainteresowania realizowanym projektem	13	2	4	0	7	16	1
zmiana zachowań odbiorców/uczestników	13	2	6	0	10	15	1

Podsumowując można stwierdzić, iż szereg danych potwierdza hipotezę o tym, iż projektodawcy mają niewielkie kompetencje w zakresie tworzenia rezultatów i wskaźników. Nie są jednak przeciwni wprowadzaniu zmian w tym zakresie. Jednocześnie wydaje się, że aby zmiana ta była efektywna dla całego Programu musi być zaplanowana i wprowadzana w czasie. Projektodawcy oraz przedstawiciele Zespołów Wojewódzkich powinni być dobrze poinformowani o charakterze zmiany.

5.3. Propozycje rezultatów i wskaźników

W poniższym rozdziale prezentujemy propozycje rezultatów oraz sposobów weryfikacji każdego wskaźnika. Analiza prowadzona jest dla każdego z siedmiu wyróżnionych w Programie obszarów w podziale na rezultaty twarde i miękkie. Zostały one wypracowane na podstawie wywiadów z osobami zarządzającymi projektem, analizy wybranych wniosków projektowych oraz rozmów z koordynatorami tych projektów. W każdym obszarze punkt wyjścia stanowi określenie wizji Grantodawcy, następnie przedstawiony jest zestaw rezultatów i wskaźników sugerowany przez ewaluatora. Należy zastrzec, iż przedstawione grupy rezultatów nie są wyczerpującym zestawem. Stanowią pewien zasób, z którego projektodawcy mogą wybierać elementy, najbardziej adekwatne do ich projektów. Ponadto, tabele mają stanowić punkt odniesienia, pomoc i inspirację dla projektodawców, którzy mogą budować swoje własne mierniki. Staraliśmy się jednak, aby w ramach analizowanych szczegółowo projektów pokazać wszystkie możliwe rezultaty.

W materiale stosowane są pojęcia ogólne np. liczba, procentowy lub liczbowy wskaźnik, odsetek itp. We wnioskach projektowych, gdy projektodawcy będą przygotowywać swoje projekty muszą zostać określone planowane wartości tych wskaźników. Szacunki te będą stanowić podstawę do oceny osiągnięcia rezultatów na koniec trwania projektu i sporządzenia sprawozdania. Szczegółowo zostało to opisane w rozdziale nr 2.

Należy mieć świadomość, iż w przypadku rezultatów miękkich, trudno jest niekiedy podać dokładny liczbowy wskaźnik – należy wówczas spróbować go przedstawić w formie jakościowej (analiza tendencji czy obserwacji). Powinny one zostać udokumentowane zebranymi materiałami źródłowymi lub przeprowadzonymi badaniami jakościowymi. Nie mogą być natomiast wyłącznie wynikiem wewnętrznych przekonań koordynatora (co obecnie często ma miejsce).

5.3.1 Bezpieczeństwo w miejscach publicznych

BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCACH PUBLICZNYCH - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Oczekiwane efekty:
 - ograniczanie przestępczości pospolitej
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
 - poprawa przepływu informacji o popełnianych wykroczeniach i przestępstwach
- Szczególnie pożądane działania:
 - zwiększanie patroli
 - wzmocnienie monitoringu
 - tworzenie bezpiecznej przestrzeni (np. oświetlenie, ścieżki) rewitalizacja przestrzeni publicznej
 - zajęcia dla młodych ludzi
 - działania profilaktyczne

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

	Sposób weryfikacji	Wskaźnik rezultatu	Uwagi i zastrzeżenia
Produkty			
Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży	Listy obecności Scenariusze zajęć	Liczba odbiorców działań profilaktyczno-prewencyjnych Liczba zajęć	
Trwałe inwestycje w infrastrukturę (np. systemy monitoringu, oświetlenie, ścieżki)	Umowy na wykonanie Faktury	Liczba inwestycji	
Rezultaty twarde			
Spadek liczby wykroczeń	Statystyki policji i straży miejskiej	% lub wyrażony w liczbach bezwzględnych Spadek liczby i przestępstw	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmianą liczby wykroczeń czy przestępstw. Istnieje bowiem wiele czynników, niekoniecznie związanych z projektem, które mogą mieć wpływ na statystyki
Spadek liczby przestępstw	Statystyki policji i straży miejskiej	% lub wyrażony w liczbach bezwzględnych spadek liczby przestępstw	

			kryminologiczne. Odwoływanie się do statystyk nie może być zatem jedynym źródłem diagnozy, powinny towarzyszyć mu inne metody badania.
Zmiana negatywnych zachowań w miejscach publicznych	Sonda uliczna Obserwacje ekspercka streetworkerów	% osób obserwujących zmniejszenie liczby negatywnych zachowań Wnioski streetworkerów	
Rezultaty miękkie			
Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców społeczności objętej projektem	Ankieta papierowa po zakończeniu działań projektowych, dostępna w miejscach publicznych (np. gminy, przychodnie, policja, sklepy, szkoły)	% osób deklarujących wzrost poczucia bezpieczeństwa np. na przestrzeni ostatniego roku	
Wzrost wiedzy na temat „bezpiecznych zachowań” w przestrzeni publicznej	Testy wiedzy przed i po szkoleniu/interwencji	Procentowy wzrost wiedzy odbiorców działania	
Wysoki poziom satysfakcji dzieci i młodzieży z zajęć	Ankiety po szkoleniu/interwencji (dotyczące opinii)	Poziom satysfakcji uczestników (% osób zadowolonych) – np. ocena co najmniej 4 w skali 1-5.	
Wzrost integracji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	Spotkania monitorujące Raporty	Liczba spotkań roboczych Liczba wspólnie podjętych inicjatyw	
Zwiększenie zaufania do służb	Sonda uliczna Ankieta papierowa w miejscach publicznych Ankieta wśród organizacji pozarządowych Liczba zgłoszeń pod numery interwencyjne	% osób deklarujących wzrost zaufania do służb % instytucji deklarujących wzrost zaufania do służb % wzrost liczby zgłoszeń w okresie trwania projektu	
Wzrost wiedzy mieszkańców społeczności lokalnej o sposobach reagowania na wykroczenia w przestrzeni publicznej	Sonda uliczna wśród mieszkańców Ankieta papierowa w miejscach publicznych Liczba zgłoszeń pod numery interwencyjne	% deklaracji wzrostu wiedzy % wzrost liczby zgłoszeń w okresie trwania projektu	

Wzrost zainteresowania projektem	Lista obecności Liczba działań dodatkowych (niezaplanowanych) Liczba osób zainteresowanych uczestnictwem, dla których nie wystarczyło miejsc	Wzrost % liczby uczestników projektu Liczba działań Liczba osób	Dla projektów cyklicznych
----------------------------------	--	---	---------------------------

5.3.2 Przemoc w rodzinie

OBSZAR PRZEMOC W RODZINIE - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Projekty nakierowane na pracę z potencjalną ofiarą
- Oczekiwane efekty:
 - podniesienie poczucia świadomości swoich praw wśród ofiar przemocy
 - poprawa sytuacji ofiar przemocy w rodzinie
 - powstanie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy
 - ułatwienie identyfikacji rodzin, w których występuje problem przemocy
- Szczególnie pożądane działania:
 - tworzenie ośrodków wsparcia dla ofiar
 - warsztaty, nakierowane na przełamanie milczenia wokół
 - pomoc psychologiczna i prawna

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

	Sposób weryfikacji	Wskaźnik rezultatu	Uwagi i zastrzeżenia
Rezultaty twarde			
Spadek liczby wykroczeń danego typu	Statystyki policyjne Zgłoszenia na „Niebieską linię” lub telefony zaufania	Spadek liczby wykroczeń danego typu Liczba zgłoszeń/spadek liczby zgłoszeń (dla działania cyklicznego)	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmianą liczby wykroczeń. Dla projektów cyklicznych można określić procentową zmianę liczby zgłoszeń w stosunku do poprzedniego roku lub czasu realizacji projektu.
Rezultaty miękkie			
Zwiększenie chęci przyjmowania pomocy przez ofiary	Karty poradnictwa	Liczba udzielonych porad prawnych lub psychologicznych	Dla projektów cyklicznych można określić procentowy

przemocy (poradnictwo lub szkolenia)	Ankiety anonimowe po szkoleniach dot. Przemocy	Analiza liczby problemów, które udało się rozwiązać % wskazań o tym czy potrzebuje pomocy w tym obszarze	wzrost lub spadek liczby zgłoszeń w stosunku do poprzedniego roku lub czasu realizacji projektu.
Podniesienie poczucia świadomości swoich praw wśród ofiar przemocy	Ankiety anonimowe po szkoleniach dot. Przemocy Obserwacja ekspercka (psychologa, pedagoga)	% wskazań (deklaracja uczestnika) Notatka na podstawie obserwacji – wniosek ekspercki	
Zwiększenie poziomu wiedzy ofiar/innych uczestników projektu	Ankieta (subiektywna opinia uczestnika)	% wskazań wzrostu wiedzy	
Zwiększenie poziomu umiejętności ofiar/innych uczestników projektu	Ankieta (subiektywna opinia uczestnika)	% wskazań wzrostu umiejętności	
Wzrost poziomu wiedzy dotyczącej przemocy domowej wśród pracowników instytucji zajmujących się przemocą (np. OPS, Policja, kuratorzy)	Test wiedzy z badanego zakresu	Wyniki egzaminu teoretycznego	W przypadku tego rodzaju interwencji i tej grupy odbiorców może sprawdzić się przeprowadzenie pre i posttestu a następnie oznaczenie zmiany pomiędzy tymi dwoma badaniami.
Wzrost poziomu umiejętności dotyczących przemocy domowej wśród pracowników instytucji zajmujących się przemocą (np. OPS, Policja, kuratorzy)	Egzamin praktyczny	liczba wydanych certyfikatów	
Przekazanie wiedzy o „właściwym modelu rodziny”	Sonda uliczna Analiza danych zastanych (Internet) Analiza komentarzy pod filmem/publikacją	% wskazań badanych Liczba odsłon materiału filmowego/informacyjnego Zestawienie opinii internautów	
Wzrost integracji służb na rzecz przeciwdziałania przemocy	Spotkania monitorujące – raporty	Lb. utworzonych zespołów interdyscyplinarnych Lb. wspólnych działań Lb. spotkań roboczych	
Zmniejszenie tolerancji na przejawy przemocy domowej	Dokument - statystyka	Lb. zgłoszeń przypadków przemocy Wzrost Lb. zgłoszeń przypadków przemocy na „Niebieską linię”	

Zmiana zachowań	<p>Wywiady z pedagogiem szkolnym lub nauczycielami</p> <p>Wywiady z psychologami np. z Poradni Psychologicznej</p> <p>Wywiad z pracownikami socjalnymi</p>	Opis najczęściej pojawiających się zachowań ich przyczyn czy zmian. Diagnostyka na podstawie zebranego materiału jakościowego.	W przypadku projektów dotyczących np. uczniów szkolnych
-----------------	--	--	---

5.3.3 Bezpieczeństwo w szkole

OBSZAR BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Projekty o szerokim zakresie (zarówno ogólne, jak i kierunkowe) nakierowane na eliminację przemocy, bezpieczeństwo w Internecie oraz profilaktykę uzależnień.
- Oczekiwane efekty:
 - zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w szkole
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów
 - zwiększenie wiedzy uczniów dotyczącej reagowania na niebezpieczne sytuacje
 - zwiększenie wiedzy młodzieży na temat konsekwencji łamania prawa
 - zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży
 - bezpieczne korzystanie z Internetu przez dzieci i młodzież
- Szczególnie pożądane działania:
 - tworzenie systemu monitoringu
 - inwestycje infrastrukturalne poprawiające bezpieczeństwo (bezpieczne szatnie, łazienki itp.)
 - spotkania edukacyjne (np. z psychologami, policją)
 - zajęcia dla dzieci i młodzieży (warsztaty, zajęcia dodatkowe)

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

	Sposób weryfikacji	Wskaźnik rezultatu	Uwagi i zastrzeżenia
Produkty			
Inwestycje na rzecz tworzenia bezpiecznej przestrzeni w szkole (np. bezpieczne szatnie, bezpieczne łazienki)	Umowy o wykonanie Faktury	Liczba inwestycji	
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży	Listy obecności Konspekty zajęć	Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych Liczba konspektów Liczba uczestników zajęć	
Wypracowanie materiałów przez uczestników projektu (gazetki,	Prace	Liczba wypracowanych	

postery, prace konkursowe)		materiałów	
Rezultaty twarde			
Spadek liczby niebezpiecznych zachowań w szkołach	Statystyki policji i straży miejskiej Ankiety elektroniczne wśród dyrektorów szkół	% spadek liczby niebezpiecznych zachowań w szkołach % udział dyrektorów deklarujących spadek niebezpiecznych zachowań w szkołach	
Rezultaty miękkie			
Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i nauczycieli	Ankieta elektroniczna wśród uczniów Ankieta elektroniczna wśród nauczycieli	% deklaracji dotyczących wzrostu poczucia bezpieczeństwa	
Wzrost poziomu wiedzy wśród dzieci i młodzieży/nauczycieli/dyrektorów na temat bezpieczeństwa	Testy wiedzy Konkursy wiedzy Ankiety po zajęciach (subiektywne opinie) Programy spotkań edukacyjnych	Wyniki testu wiedzy Liczba uczestników/liczba nagrodzonych % osób deklarujących wzrost wiedzy Liczba zorganizowanych spotkań	
Wzrost poziomu umiejętności wśród dzieci i młodzieży/nauczycieli/dyrektorów w obszarze bezpieczeństwa	Ankiety po zajęciach Konkursy umiejętności Scenariusze zajęć praktycznych	% osób deklarujących wzrost wiedzy Liczba uczestników/liczba nagrodzonych Liczba zorganizowanych zajęć praktycznych	
Wzrost prestiżu szkoły	Zgłoszenia do szkoły Sondaż uliczny Ankieta wśród instytucji i NGO Lokalne media	wzrost liczby ubiegających się do szkoły % wskaźnik opinii o wzroście prestiżu szkoły Liczba publikacji dot. Projektu	
Pozyskanie przez szkołę nowych	Sprawozdania z	Liczba nowych	

partnerów	działalności szkoły	partnerów Liczba wspólnie podejmowanych działań	
-----------	---------------------	--	--

5.3.4 Bezpieczeństwo w komunikacji publicznej

OBSZAR BEZPIECZEŃSTWO W KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Oczekiwane efekty: projekty z elementami innowacyjnymi, wykorzystujące nowe technologie dostępne w komunikacji publicznej
 - wzrost bezpieczeństwa w autobusach
 - zwiększenie rozpoznawalności sprawców wykroczeń i przestępstw w komunikacji
 - zwiększenie świadomości podróżnych dotyczącej zagrożeń w komunikacji
- Szczególnie pożądane działania:
 - działania inwestycyjne – instalowanie systemu monitoringu
 - działania informacyjno-promocyjne (spoty, monitory)

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

	Sposób weryfikacji	Wskaźnik	Uwagi i zastrzeżenia
Produkty			
Trwałe inwestycje w infrastrukturę (systemy monitoringu)	Umowy o wykonanie Faktury	Liczba inwestycji	
Produkty twarde			
Zmniejszenie liczby aktów wandalizmu w autobusach	Statystyki przedsiębiorstw komunikacyjnych Statystyki policji	% spadek liczby aktów wandalizmu na przestrzeni trwania projektu	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmniejszeniem liczby aktów wandalizmu.
Zmniejszenie liczby przestępstw pospolitych w autobusach	Statystyki przedsiębiorstw komunikacyjnych Statystyki policji	% spadek liczby przestępstw pospolitych na przestrzeni trwania projektu	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmniejszeniem liczby przestępstw.
Zmniejszenie wydatków na likwidację szkód w przedsiębiorstwach komunikacyjnych	Statystyki przedsiębiorstw komunikacyjnych	% spadek wydatków na likwidację szkód	
Rezultaty miękkie			
Wzrost świadomości podróżnych dotyczący zasad bezpieczeństwa	Sonda w autobusach i na przystankach	% osób deklarujących wzrost świadomości	

w środkach komunikacji zbiorowej	Ankiety papierowe w autobusach Analiza materiałów informacyjno-promocyjnych w Internecie i reakcji na nie	Liczba odston Zestawienie opinii (z komentarzy)	
Wzrost poziomu satysfakcji pasażerów z usług komunikacji publicznej	Sonda w autobusach i na przystankach Ankiety papierowe w autobusach Analiza forów internetowych poświęconych komunikacji publicznej w określonej gminie/powiecie	% osób deklarujących wzrost satysfakcji Zestawienie opinii użytkowników	

5.3.5 Bezpieczeństwo na drodze

OBZAR BEZPIECZEŃSTWO NA DRODZE - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Projekty: głównie o charakterze lokalnym
- Oczekiwane efekty:
 - redukcja liczby wypadków drogowych
 - redukcja liczby ofiar drogowych
 - zwiększenie wiedzy (zwłaszcza dzieci) na temat zasad BDR
- Szczególnie pożądane działania:
 - inwestycję w infrastrukturę i inżynierię drogową
 - działania edukacyjne i wychowawcze w obszarze BDR
 - działania edukacyjne w zakresie pierwszej pomocy

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

	Sposób weryfikacji	Wskaźniki	Uwagi i zastrzeżenia
Produkty			
Inwestycje w infrastrukturę drogową (progi zwalniające, ronda, oznakowania, miasteczka ruchu drogowego)	Ekspertyzy Umowy o wykonanie Faktury	Liczba inwestycji	
Rezultaty twarde			
Spadek liczby wypadków i kolizji drogowych	Statystyki policji, straży pożarnej i straży miejskiej	% spadek liczby wypadków i kolizji drogowych	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-

			skutkowego pomiędzy interwencją a zmianą liczby wypadków i kolizji. Istnieje wiele czynników, niekoniecznie związanych z projektem, które mogą mieć wpływ na statystyki
Spadek liczby ofiar wypadków drogowych	Statystyki policji, straży pożarnej i straży miejskiej	% spadek liczby ofiar wypadków drogowych	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmianą liczby ofiar. Istnieje wiele czynników, niekoniecznie związanych z projektem, które mogą mieć wpływ na statystyki
Spadek liczby kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem środków odurzających na obszarze objętym projektem w określonym czasie	Statystyki policyjne	% spadek liczby zatrzymanych kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu	Nie można jednoznacznie sformułować związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmianą kierowców prowadzących pod wpływem substancji niedozwolonych
Rezultaty miękkie			
Wzrost wiedzy odbiorców (dzieci, młodzieży, dorosłych) na temat zasad BRD	Testy wiedzy Egzaminy na kartę rowerową	Wyniki tekstów wiedzy Liczba wydanych kart rowerowych dzieciom i młodzieży	
Wzrost umiejętności odbiorców (dzieci, młodzieży, dorosłych) w obszarze BRD	Ankiety po zajęciach Egzaminy na kartę rowerową	% osób deklarujących wzrost umiejętności Liczba wydanych kart rowerowych dzieciom i młodzieży	
Wzrost wiedzy odbiorców w obszarze pierwszej pomocy	Egzamin teoretyczny z pierwszej pomocy	Wyniki egzaminu teoretycznego	
Wzrost umiejętności odbiorców w obszarze pierwszej pomocy	Egzamin praktyczny z pierwszej pomocy	Liczba wydanych certyfikatów	
Wzrost świadomości odbiorców w obszarze	Sondaż na próbie	% wskazań	

BRD	reprezentatywnej	deklarujących wzrost świadomości.	
-----	------------------	-----------------------------------	--

5.3.6 Ochrona dziedzictwa narodowego

OBSZAR OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Projekty: nakierowane na ochronę małych drewnianych obiektów (głównie sakralnych)
- Oczekiwane efekty:
 - wzrost bezpieczeństwa budynków
 - wzrost świadomości zarządców innych budynków w zakresie bezpieczeństwa
- Szczególnie pożądane działania:
 - inwestycje w monitoring
 - inwestycje w systemy przeciwpożarowe
 - systemy oznakowań
 - katalogowanie, tworzenie ewidencji

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

Rezultaty	Sposoby weryfikacji	Wskaźniki	Uwagi i zastrzeżenia
Produkty			
Zabezpieczenie wybranych dóbr kultury narodowej	Ekspertyza techniczna Umowa na wykonanie/ faktura	Liczba inwestycji systemów zabezpieczających	Rezultat taki sam w przypadku monitoringu, systemu oznakowani, systemów PPOŻ
Stworzenie systemu ewidencji (katalogowania) cennych obiektów	Ekspertyza - odbiór produktu Ankieta elektroniczna - ocena użytkowników systemu	Lb. inwestycji % pozytywnych ocen użyteczności systemu	
Rezultaty twarde			
Spadek liczby przestępstw przeciwko dobrom kultury na terenie objętym projektem	Statystyki policyjne Statystyki administratorów obiektów	% spadek lb. przestępstw (aktów wandalizmu lub kradzieży)	
Rezultaty miękkie			
Wzrost świadomości w zakresie zapewniania bezpieczeństwa dóbr kultury wśród administratorów obiektów	Dane z wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków Ankieta elektroniczna do potencjalnych odbiorców (np. proboszczów parafii lub administratorów skansenów)	Wzrost liczby. zgłoszeń zabezpieczonych obiektów % osób deklarujących instalowanie systemów % osób deklarujących zainteresowanie systemami	
Upowszechnienie nowoczesnych technicznych środków zabezpieczeń	Zapisy spotkań lub analiza materiałów informacyjnych wysyłanych do potencjalnych	Odsetek lub liczba zainteresowanych	

	odbiorców		
--	-----------	--	--

5.3.7 Bezpieczeństwo działalności gospodarczej

OBSZAR BEZPIECZEŃSTWO DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ - OCZEKIWANIA GRANTODAWCY

- Projekty: nakierowane na drobną działalność gospodarczą (dotychczas bardzo niewielki odzew)
- Oczekiwane efekty:
 - zwiększenie bezpieczeństwa działalności gospodarczej (np. minimalizacja obrotu fałszywymi pieniędzmi)
 - wzrost świadomości obywateli dotyczącej bezpieczeństwa w kontaktach handlowych
- Szczególnie pożądane działania:
 - tworzenie poradników dotyczących bezpiecznych kontaktów handlowych
 - zabezpieczenie kontaktów handlowych

Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej to obszar o zdecydowanie najmniejszej liczbie aplikujących projektodawców. Wydaje się, że na mapie wojewódzkich instytucji nie wyróżniła się taka, która byłaby zainteresowana interwencją w tym obszarze. Wydaje się, że mogłyby to być wojewódzkie delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta, jednak dotychczas nie podjął on aktywności w tym obszarze. Z drugiej strony, konkurs nie jest kierowany do podmiotów prywatnych, a zatem sami przedsiębiorcy nie mogą ubiegać się o środki co w przypadku tematyki obszaru mogłoby być zasadne. Pomimo minimalnego materiału badawczego poddanego analizie podjęliśmy próbę opisanie przykładowych rezultatów i wskaźników dla tego obszaru.

Tabela z proponowanymi rezultatami, wskaźnikami i sposobami ich mierzenia:

Rezultaty	Sposoby weryfikacji	Wskaźniki	Uwagi, zastrzeżenia
Produkty			
Zwiększenie bezpieczeństwa transakcji handlowych	Umowy o wykonanie Faktury	Liczba inwestycji (np. systemów zabezpieczeń) Liczba inwestycji monitoringu np. w sklepach lub punktach Usługowych	
Rezultaty miękkie			
Wzrost świadomości obywateli dotyczącej bezpieczeństwa handlu	Sonda uliczna lub ankiety dystrybuowane w sklepach Ankieta po szkoleniu	% osób deklarujących wzrost świadomości	
Wypracowanie materiałów dotyczących	Analiza dokumentów	Liczba publikacji Nakład wydawniczy danej publikacji	

Upowszechnienie materiałów dotyczących	Analiza materiałów informacyjno-promocyjnych i reakcji na nie	Liczba odston publikacji w Internecie Analiza komentarzy – wskazanie prawidłowości, rozkład opinii	
--	---	---	--

Obszar ten nie cieszy się zainteresowaniem projektodawców, należy więc w przyszłości rozważyć rezygnację z tego obszaru.

Aby ułatwić Zamawiającemu wprowadzenie zmian w kolejnych konkursach proponujemy wprowadzenie modyfikacji do dokumentacji projektowej.

I. Proponowane zmiany we wniosku w II rozdziale:

2.1. Cel projektu

2.2 Diagnoza i potrzeby odbiorców

2.3 Działania projektu

2.4 Adresaci projektu

2.5 Instytucje zaangażowane w projekt

II. Proponowane zmiany we wniosku w III rozdziale:

Opis oczekiwanych rezultatów i wskaźników projektu

Rezultat	Sposób weryfikacji	Wartość oczekiwana wskaźnika po zakończeniu realizacji projektu
Wskaźniki twarde		
1.		
2.		
Wskaźniki miękkie		
1.		
2.		

III. Proponowane zmiany w sprawozdaniu:

Warto zastosować taką samą tabelę (rezultat – sposób weryfikacji – docelowa miara wskaźnika):

Opis zrealizowanych rezultatów i wskaźników projektu

Rezultat	Sposób weryfikacji	Wartość rzeczywista
----------	--------------------	---------------------

		wskaźnika po zakończeniu realizacji projektu
Wskaźniki twarde		
1.		
2.		
Wskaźniki miękkie		
1.		
2.		

Warto zastosować dodatkowy podpunkt – rezultaty dodatkowe, nieplanowane w projekcie

--

IV. Proponowane zmiany w kartach oceny:

W kartach oceny projektów w każdym z obszarów powinno znaleźć się kryterium dotyczące poprawnie skonstruowanego projektu – tego czy jest on mierzalny (czyli możliwe jest sprawdzenie jakie przeniesie efekty).

6. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski	Rekomendacje
W obecnej formie w Programie „Razem Bezpieczniej” trudno mówić o spójnym systemie monitorująco-sprawozdawczym opartym o opis rezultatów i wskaźników projektów.	Warto rekomendować, aby w kolejnym ogłoszonym konkursie na projekty został wprowadzony obowiązkowy system sprawozdawczości oparty na opisie rezultatów i wskaźników. Proponujemy pilotażowo wprowadzić ten wymóg dla konkursu na projekty realizowane w roku 2014.
Obecnie schemat formularza wniosku projektowego zawiera rozdział III a w nim podpunkty 3.1 <i>Zakładane rezultaty projektu</i> oraz 3.2 <i>Metody monitorowania rezultatów oraz sprawozdawczość</i> . Analiza danych pokazuje, że projektodawcy bardzo swobodnie traktują te zapisy. Projekty nie są w większości poprawnie skonstruowane pod tym względem. Brakuje właściwie sformułowanych rezultatów, najczęściej jednak brakuje wskazania adekwatnych sposobów weryfikacji rezultatów oraz określenia docelowego ich poziomu. Wszystko to powoduje, że część projektów jest niemierzalna.	Rekomendujemy wprowadzenie zmian do formularza wniosku który będzie zawierał tabelę (propozycja w tekście raportu) z opisem zakładanych rezultatów, sposobów weryfikacji oraz wartości docelowych wskaźników. Podobna tabela powinna być wymagana w sprawozdaniach z projektów. Dodatkowo ważne jest, aby oceniający projekty zarówno na szczeblu centralnym jak i wojewódzkim mieli świadomość, iż w projektach powinny pojawić się zadania związane z weryfikacją rezultatów. Pociągnie to za sobą być może pojawienie się tego rodzaju pozycji w budżetach projektów. Dla wspierania i spójności systemu wszyscy oceniający powinni rozumieć, iż takie koszty o ile są racjonalnie

	oszacowane są niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu.
Nie ma możliwości wypracowania wspólnego systemu wskaźników i rezultatów dla 7 obszarów wsparcia w Programie. Mają one bowiem bardzo odmienny charakter - zarówno pod względem obszarów tematycznych, jak i typów interwencji. Rysuje się podział na projekty twarde - (infrastrukturalne) i tzw. miękkie (edukacyjne, profilaktyczno-prewencyjne). Dodatkowo podział ten jest widoczny w ramach jednego obszaru - szczególnie dotyczy to obszarów: <i>Bezpieczeństwo na drodze</i> i <i>Bezpieczeństwo w komunikacji publicznej</i> . Taka konstrukcja Programu rodzi trudność, żeby zastosować jednolite kryteria do oceny projektów dotyczących np. inwestycji na drodze i szkolenia młodzieży.	Należy wypracować system oceny projektów podobnych typów (np. projektów szkoleniowych). Wydaje się, że zaproponowany zbiór rezultatów i wskaźników (choć nie jest wyczerpujący) mógłby stanowić podstawę do podejmowania decyzji. Rekomendacja dotyczy obydwu szczebli wdrażania - centralnego i wojewódzkiego.
Obszar <i>Bezpieczeństwo działalności gospodarczej</i> praktycznie nie zaistniał w ramach realizowanych projektów. Jest bardzo niskie zainteresowanie projektami w tym obszarze.	Wydaje się zasadne, aby o ile to możliwe nie rozpisywać konkursów w tym obszarze. Projektodawcom trudno zidentyfikować potrzeby, odbiorców i działania, które chcieliby realizować.
Projektodawcy w opisie swoich projektów posługują się kategoriami działań a nie efektów. Miarą dobrego projektu jest dla nich zrealizowane zadanie a nie skutek jaki ono przyniosło. Przekłada się to na tworzenie wniosków na projekty. Dominuje w nich język działań a nie język efektów opisanych tak by można je było zmierzyć lub oszacować. Projektodawcy charakteryzują się niską wiedzą na temat metodologii tworzenia projektów opartej o system rezultatów i wskaźników. Dotychczas nie były one w Programie bezwzględnie wymagane stąd zapewne ich mała wiedza i umiejętności w tym zakresie.	Należy wypracować materiał o charakterze edukacyjnym dla projektodawców, aby tworząc projekty w kolejnych konkursach mogli zdobyć wiedzę o tym czego się od nich oczekuje. Wydaje się, że najlepsze efekty przyniosłoby przygotowanie materiału w formie elektronicznej (został załączony do raportu), ale również szkolenia o kaskadowym charakterze. Publikacja powinna być dostępna zarówno na ogólnopolskiej stronie Programu, jak i stronach urzędów wojewódzkich. Koordynatorzy wojewódzcy powinni być przeszkoleni aby móc udzielać informacji potencjalnym zainteresowanym projektodawcom lub przeprowadzić lokalnie szkolenie na ten temat.
Pomimo niskiej wiedzy wśród projektodawców na temat tworzenia projektów w oparciu o system rezultatów i wskaźników, istnieje gotowość, by nauczyć się nowego systemu.	Proces informowania o zmianie wymagań w Programie należy zacząć wcześniej - co najmniej pół roku przed terminem konkursu a zatem powinno się ono rozpocząć najpóźniej w II kwartale 2013 roku.

7. ZAŁĄCZNIKI

Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego z koordynatorami Programu

1. Czy w ciągu ostatniego roku - od ostatniego badania, coś się zmieniło w zakresie realizacji Programu Razem bezpieczniej – na poziomie zasad lub realizacji projektu?
 - a) Z czego wynikały te zmiany?
 - b) Czy odpowiedziały one na potrzeby?
2. Czy widzą Państwo jeszcze potrzebę jakich zmian?
 - a) Które stanowią priorytet w kolejnym roku?
3. Jak się kształtuje liczba wniosków w Programie - można zauważyć jakąś tendencję, czy wzrasta czy maleje?
4. Jak Państwo oceniają obecną sprawozdawczość w Programie?
 - a) Jakie obserwują Państwo trudności, słabości w tym obszarze? Z czego one wynikają?
 - b) W jakim stopniu jest dla Państwa użyteczna?
 - c) Co powinno się zmienić w sprawozdawczości, żeby była bardziej przydatna?
5. A jakie informacje są dla Państwa najważniejsze – co chcieliby Państwo wiedzieć o realizowanych projektach?
 - a) Jaka powinna być tu rola województw?
6. Czy w sprawozdaniach pojawiają się jakieś odniesienia do rezultatów czy wskaźników?
7. A proszę powiedzieć, co to jest według Państwa dobry projekt, czym się charakteryzuje?
8. To teraz porozmawiamy bardziej szczegółowo, czym według Państwa jest dobry projekt w każdym z następujących obszarów?
 - a) Co go wyróżnia, czym się charakteryzuje.
 - b) Czy mogliby Państwo podać przykłady takich dobrych projektów w każdym z obszarów? Jakie działania są szczególnie skuteczne?
 - c) Jak Państwa zdaniem można mierzyć rezultaty w każdym z obszarów? Jakie osiągnięcia, jaki stan rzeczy oznaczałby dla Państwa, że projekt został dobrze zrealizowany?

Dopytać szczegółowo o wyżej wymienione kwestie po kolei w ramach każdego obszaru

- 1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,**
 - 2. Przemoc w rodzinie,**
 - 3. Bezpieczeństwo w szkole,**
 - 4. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,**
 - 5. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,**
 - 6. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,**
 - 7. Ochrona dziedzictwa narodowego.**
9. Które obszary cieszą się szczególnym zainteresowaniem odbiorców?
10. Czy sądzą Państwo, że już na etapie wniosku projektodawcy powinni wskazywać rezultaty i ich liczbowe konkretne wskaźniki?
a) W jaki sposób odnosić się do nich w sprawozdaniu?
11. Jakiej informacji zwrotnej oczekują Państwo od projektodawców w każdym z siedmiu obszarów?
b) Jak przekazywać wiedzę i zachęcać do ich stosowania?
12. Jakiej informacji zwrotnej oczekują Państwo od projektodawców w każdym z siedmiu obszarów?
13. Czy jest coś jeszcze, o co nie pytałam, a co uważają Państwo za ważne, o czym chcieliby powiedzieć?

Dziękuję za rozmowę.

Scenariusz TDI projektodawcy: „Razem Bezpieczniej”

Dzień dobry. Na zlecenie MSW realizujemy badanie ewaluacyjne dotyczące Programu „Razem Bezpieczniej”. Interesuje nas szczególnie kwestia jakości projektów i ich rezultatów.

Prośba o możliwość nagrywania.

1. Czy projekt, o którym rozmawiamy, był pierwszym projektem z „Razem Bezpieczniej, czy wcześniej już realizowali Państwo jakieś?
2. Czy przygotowywali Pan/i osobiście brał/a udział w przygotowaniu wniosku?
a) Czy korzystali Państwo z czyjejs pomocy przy przygotowywaniu wniosku?
b) Czy prowadzili Państwo diagnozę potrzeb? Z jakich źródeł korzystali?
3. Wróćmy teraz do Państwa projektu [podać nazwę] Jaki był cel projektu [nazwa]?
4. Jakie działania Państwo prowadzili, żeby osiągnąć cel?

5. Jakie Państwa zdaniem przyniosły one rezultaty/efekty? Czy któreś z nich były szczególnie ważne, czy można je jakoś hierarchizować?
6. A czy były jakieś rezultaty, których Państwo nie założyli nie zaplanowali a się wydarzyły?
7. A jak by Państwo to zmierzili? Jak by Pan/i zdała sprawę z tego efektu? Jak to zaprezentować?
 - a) Jeśli nie umie podać sposobu – dlaczego nie? Gdyby teraz przygotowywał/a Pan/i wniosek, jak by to Pan/i opisał?
 - b) Jeśli tak – jakie to były Państwa wskaźniki? Na jakiej podstawie je Państwo tworzyli? Czy sądzi Pan/i, że się sprawdziły?
8. Czy któreś z tych działań były szczególnie skuteczne lub szczególnie nieskuteczne? Co o tym świadczy?
9. Co Pani zdaniem świadczy o tym, że rezultaty te zostały zrealizowane? Czy w jakiś sposób to Państwo sprawdzali? W jaki?
10. A w jaki jeszcze sposób można by Pana/i zdaniem sprawdzać to, czy rezultaty zostały osiągnięte?
11. Gdyby miał/a Pan/i ocenić swój projekt, co Pan zdaniem najlepiej świadczy o jego skuteczności?
12. Jak oceniają Państwo wytyczne dotyczące sprawozdawczości w Programie? Czy wskazują one precyzyjnie, jak wykazywać zrealizowane rezultaty?
13. A czy w sprawozdawczości odnosili się Państwo do tych rezultatów? W jaki sposób?
14. A gdybyśmy teraz chwilę porozmawiali bardziej ogólnie, czym Pana/i zdaniem cechuje się dobry projekt? Kiedy w ogóle możemy mówić, że projekt jest dobry?
15. Czy jest jeszcze coś, o czym nie rozmawialiśmy, a co chciałby/aby Pan jeszcze dodać?

Kwestionariusz ankiety elektronicznej do projektodawców

Szanowni Państwo,
Otrzymali Państwo dofinansowanie w ramach Programu "Razem Bezpieczniej" realizowanego przez MSW. Obecnie realizowane jest kolejne badanie tego Programu pod kątem jakości projektów oraz ich rezultatów, dlatego prosimy o wypełnienie poniższej ankiety, która pozwoli poznać Państwa opinie.

Ankieta jest anonimowa. Odpowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych zestawieniach.

Dziękujemy za pomoc.

Zespół Ośrodka Ewaluacji Sp. z o.o.

1. Czym charakteryzuje się "dobry projekt" w Programie "Razem Bezpieczniej"? Można wskazać kilka odpowiedzi.

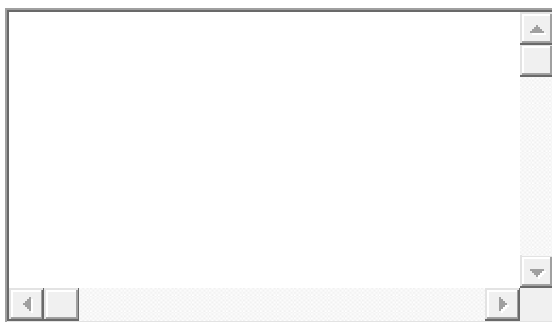
- ma precyzyjnie określony cel
- w jego realizację zaangażowani są partnerzy
- działania są adekwatne do założonego celu
- jest w nim realistyczny harmonogram
- ma racjonalny budżet
- ma jasno określone rezultaty
- jest dostosowany do lokalnych potrzeb
- jego realizacja jest poprzedzona diagnozą
- ma długofalowe oddziaływanie
- jest precyzyjnie określona grupa docelowa
- Inne cechy, prosimy napisać jakie?

2. Z jakich źródeł danych korzystali Państwo tworząc wniosek w Programie „Razem Bezpieczniej”?

- statystyki policyjne o popełnianych przestępstwach
- statystyki straży miejskiej o popełnianych przestępstwach
- statystyki urzędu wojewódzkiego
- informacje od przedstawicieli lokalnych szkół
- informacje od przedstawicieli służb pomocy społecznej
- informacje od rodziców
- informacje z prasy
- informacje zebrane w poprzednich projektach "Razem Bezpieczniej"
- Z innego źródła, jakiego?
-

3. Czy jakichś informacji brakowało Państwu na etapie pisania wniosku i tworzenia projektu?

- Nie
- Trudno powiedzieć
- Tak - jakich?

4. W jakim stopniu zdaniem Państwa stworzony projekt był dobrze umotywowany (tzn. zawierał wszystkie konieczne do dobrej realizacji informacje)? Proszę to ocenić na skali 1 – 5, gdzie 1 oznacza najniższą ocenę a 5 najwyższą.

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

5. Czy podczas tworzenia projektu Programu "Razem Bezpieczniej" korzystali Państwo ze strony internetowej (www.razembezpieczniej.gov.pl)?

TAK	NIE
☐	☐

6. Czy na stronie www programu znajdują się potrzebne do prawidłowego skonstruowania wniosku informacje z poniższych zakresów?

Tak	Nie	Trudno powiedzieć (nie szukałem/am)
Informacja jak prawidłowo sformułować cele projektu		
☐	☐	☐
Informacja o tym jak opisywać w projekcie rezultaty		
☐	☐	☐
Informacja o tym jak opisywać w projekcie wskaźniki		
☐	☐	☐

7. Prosimy uszeregować i wskazać które z poniższych elementów były dla Państwa najważniejsze podczas pisania projektu? Najważniejszy element oznaczamy cyfrą 1 i kolejno numerujemy mniej ważne zdaniem Państwa elementy.

1	2	3	4	5	Nie brałem/am tego pod uwagę
sformułowanie celu projektu					
☐	☐	☐	☐	☐	☐
opis działań w projekcie					

opis rezultatów projektu

opis wskaźników projektu

stworzenie budżetu projektu

8. Czy w projekcie zaplanowali Państwo system monitorowania efektów?

Tak

Nie

Trudno powiedzieć

9. W jaki sposób był prowadzony monitoring w projekcie?

- wywiady podsumowujące projekt z realizatorami
- spotkania zespołu monitorującego (partnerzy)
- zbieranie danych np. o liczbie uczestników, szkoleń, spotkań itp.
- ankiety wśród uczestników projektu
- pozyskanie danych statystycznych ze służb mundurowych
- Inne źródła, jakie?
-

10. Jakich typów wskaźników używali Państwo w monitoringu?

Tak

Nie

trudno powiedzieć/nie wiem

wskaźniki ilościowe (np. liczba uczestników biorących udział w projekcie)

wskaźniki jakościowe (np. poziom zadowolenia uczestników projektu)

11. Jak Państwo sądzą, co zespół wojewódzki bierze pod uwagę oceniając projekty?

- Budżet projektu
- Cel projektu
- Wkład własny do projektu

- Opis działań projektu
- Obszar tematyczny projektu
- Opis rezultatów i wskaźników (czy projekt jest mierzalny)
- Nie wiem
- Inne kwestie, jakie?

•

12. Czy kiedykolwiek składany przez Państwa wniosek nie został przyjęty do realizacji z powodu braku opisanych w nim rezultatów?

TAK NIE Nie wiem

na poziomie wojewódzkim

na poziomie centralnym

13. Czy realizując projekt otrzymał/a Pan/i wytyczne na temat sprawozdawczości w projekcie?

TAK

NIE

14. Czy w sprawozdawczości było wymaganie by opisać wszystkie zrealizowane efekty projektów?

Tak

Nie

Trudno powiedzieć

15. W poniższej tabeli opisano przykładowe rezultaty projektów dla 7 obszarów Programu "Razem Bezpieczniej". Prosimy wskazać TYLKO TE rezultaty, które wystąpiły w Państwa projektach. Prosimy zaznaczać je tylko dla JEDNEGO obszaru tematycznego. W tabeli każdy wers musi być odznaczony, dlatego gdy dany rezultat Państwa nie dotyczy prosimy zaznaczyć to w ostatniej kolumnie.

przemoc w rodzinie

bezp. w komunikacji

bezp. w ruchu drogowym

ochrona dziedzictwa

bezp. w miejscach publ.

bezp. w szkole

bezp. działalności gosp.

Liczba odbiorców/uczestników projektu

liczba publikacji

liczba spotkań

liczba publikacji w prasie

spadek lb. przestępstw (w danej tematyce projektu)

spadek lb. wykroczeń (w danej tematyce projektu)

wzrost prestiżu placówki/institucji

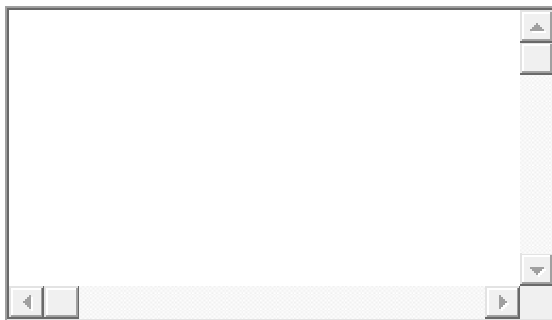
wzrost poziomu współpracy partnerów

zwiększenie wiedzy uczestników (w danej tematyce projektu)

zwiększenie umiejętności uczestników (w danej tematyce projektu)

wzrost zainteresowania realizowanym projektem

17. Czy w Państwa projektach były jeszcze jakieś inne rezultaty, których nie było w tabeli powyżej? Prosimy opisać je wg wzoru: np. przemoc w rodzinie - spadek zgłoszeń na niebieską linię.

Metryczka

18. W jakich obszarach składał/a Pan/i wnioski? Można wybrać kilka odpowiedzi.

- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,
- Przemoc w rodzinie,
- Bezpieczeństwo w szkole,
- Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,
- Ochrona dziedzictwa narodowego.

19. Jaki status posiada instytucja, którą Państwo reprezentują?

- Organizacja Pozarządowa
- Jednostka samorządu terytorialnego
- Inna (proszę wpisać jaka)
-

20. W jakim województwie realizuje Pan/i projekt w ramach Programu "Razem Bezpieczniej"?

- Województwo dolnośląskie
- Województwo kujawsko-pomorskie
- Województwo lubelskie
- Województwo lubuskie
- Województwo łódzkie
- Województwo małopolskie
- Województwo mazowieckie
- Województwo opolskie
- Województwo podkarpackie

- Województwo podlaskie
- Województwo pomorskie
- Województwo śląskie
- Województwo świętokrzyskie
- Województwo warmińsko-mazurskie
- Województwo wielkopolskie
- Województwo zachodniopomorskie